

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADİYAMAN VALİLİĞİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**ADİYAMAN İLİ 2024 YILI ÇEVRE DURUM
RAPORU**

HAZIRLAYAN:
Adıyaman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
ÇED ve Çevre İzinleri Şube Müdürlüğü

ADİYAMAN- 2025

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ	1
A. HAVA	4
A.1. HAVA KALİTESİ	4
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLETİCİLER	7
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	10
A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları	10
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	10
A.5. ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ	12
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	13
A.7. ULAŞIM VE HAREKETLİLİK	13
A.8 SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	13
B. SU VE SU KAYNAKLARI	14
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	14
B.1.1. Yüzeysel Sular	14
B.1.1.1. Akarsular	14
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar.....	15
B.1.2. Yeraltı Suları.....	16
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	17
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	17
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	18
B.3.1. Noktasal kaynaklar	18
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	18
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	18
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	18
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	18
B.3.2.2. Diğer	18
B.4. DENİZLER	18
B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu.....	18
B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu	18
B.4.3. Acil Müdahale Planları	18
B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri	19
B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri	19
B.4.6. Deniz Çöpleri	19
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	19
B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu.....	19
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	19
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	20
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	20
B.5.2. Sulama.....	20
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı.....	20
B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı.....	20
B.5.3. Endüstriyel Su Temini	20
B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	21
B.5.5. Rekreasyonel Su Kullanımı	21
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI	21
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisleri Hizmetleri.....	21
B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri.....	24
B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi	24
B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı	24

B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ.....	25
<i>B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar.....</i>	<i>25</i>
<i>B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi</i>	<i>25</i>
<i>B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar</i>	<i>26</i>
<i>B.7.4. Tarımsal Faaliyetler ile Oluşan Toprak Kirliliği</i>	<i>26</i>
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	28
C. ATIK	29
C.1. BELEDİYE ATIKLARI	29
C.2. HAFRIYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI.....	31
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ.....	31
C.3.1. Eğitimler.....	31
C.3.2. Atık Getirme Merkezleri	32
C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı.....	33
C.4. AMBALAJ ATIKLARI.....	34
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR.....	36
C.6. ATIK YAĞLAR.....	37
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	38
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	38
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER	38
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	40
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	40
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR.....	40
C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları.....	41
C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	41
C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları.....	41
C.13. TIBBİ ATIKLAR.....	41
C.14. MADEN ATIKLARI	42
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	43
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI.....	44
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR.....	44
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	44
D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI	45
D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)	45
D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	45
E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK.....	46
E.1. FLORA	46
E.2. FAUNA	46
E.3. ORMANLAR, MİLLİ PARKLAR VE TABİAT PARKLARI	46
E.3.1. Ormanlar.....	46
E.3.2. Milli Parklar.....	46
E.3.3. Tabiat Parkları.....	46
E.4. ÇAYIR VE MERA	46
E.5. SULAK ALANLAR.....	46
E.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	46
E.6.1. Tabiat Anıtları.....	46
E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları	47
E.6.3. Anıt Ağaçlar	47
E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri	47
E.6.5. Doğal Sit Alanları	47

E.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	47
F. ARAZİ KULLANIMI	48
F.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	48
F.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	50
F.2.1. Çevre Düzeni Planı	50
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	51
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	52
G.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ	52
G.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	53
G.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	54
H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	55
H.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	55
H.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	56
H.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	56
H.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	58
H.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	58
I. KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI	59
İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	60

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 1– Hava kalitesi değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri.....	5
Çizelge 2- Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları.....	6
Çizelge 3- Ulusal hava kalitesi indeksi	6
Çizelge 4–2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri	7
Çizelge 5– Adıyaman ilinde 2024 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları.....	9
Çizelge 6- Adıyaman ilinde 2024 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler	10
Çizelge 7 –Adıyaman ilinde 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerlerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO: mg/m^3).....	12
Çizelge 8 – Tamamlanan Gürültü Bariyerleri	12
Çizelge 9 – 2024 yılında Adıyaman ilindeki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı	13
Çizelge 10 – Tamamlanan Bisiklet Yolları	13
Çizelge 11 – Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları	13
Çizelge 12 – Tamamlanan Çevre Dostu Sokak.....	13
Çizelge 13 – Adıyaman ilinin akarsuları.....	14
Çizelge 14 – Adıyaman ilinde mevcut göl, gölet ve rezervuarlar	16
Çizelge 15 – Adıyaman ilinin yeraltı suyu potansiyeli	16
Çizelge 16 – Adıyaman ilinde 2024 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları.....	17
Çizelge 17– Adıyaman ilinde 2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu.....	23
Çizelge 18 -Adıyaman ilinde 2024 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde Atıksu Arıtma Tesislerinin (AAT) durumu.....	24
Çizelge 19 -Adıyaman ilinde 2024 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı	24
Çizelge 20 - Adıyaman ilinde 2024 yılı itibariyle arıtıldıktan sonra bertaraf edilen atıksu durumu (Adıyaman Belediyesi ve Adıyaman OSB, 2025).....	25
Çizelge 21 – Adıyaman ilinde 2023 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları	26
Çizelge 22 - Adıyaman ilinde 2023 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb).....	27
Çizelge 23 -2024 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları.....	28
Çizelge 24 - Adıyaman ilinde 2024 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri	30
Çizelge 25–2024 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi	31
Çizelge 26– 2024 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimler.....	31
Çizelge 27–2024 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri	32
Çizelge 28– 2024 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı.....	33
Çizelge 29–2022 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları	34
Çizelge 30- Kayıtlı ekonomik işletme sayısı.....	34
Çizelge 31- 2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı	35
Çizelge 32 - 2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı.....	35

Çizelge 33 - 2024 yılında atık işleme yöntemine göre atık miktarları*	37
Çizelge 34– 2022 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları	37
Çizelge 35– Adıyaman ilinde yıllar itibariyle toplanan atık akü ve pil miktarı (kg)*	38
Çizelge 36– 2022 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler	38
Çizelge 37–2022 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler	39
Çizelge 38– Yıllar itibariyle geri kazanım tesislerine ve Atık Yakma Tesislerine gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)	39
Çizelge 39–2024 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar	40
Çizelge 40- 2023 yılı teslim alınan ÖTA sayısı	40
Çizelge 41- 2022 Yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili veriler	40
Çizelge 42–2024 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi	41
Çizelge 43–2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı	41
Çizelge 44– 2024 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı	42
Çizelge 24- Yıllara göre tıbbi atık miktarı	42
Çizelge 46– 2024 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı	42
Çizelge 47– 2024 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı	43
Çizelge 48– 2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı	44
Çizelge 49– 2024 yılında BEKRA bildirimleri sorgulanan kuruluş sayıları	44
Çizelge 50– Arazi kullanım sınıflandırması	49
Çizelge 51– Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı	52
Çizelge 31– Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2015-2024 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı	53
Çizelge 32– 2014-2024 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı	53
Çizelge 33– 2024 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları	53
Çizelge 55- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı	55
Çizelge 35– 2024 yılında ÇŞİDİM ‘e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları	56
Çizelge 57–2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı	56
Çizelge 58–Adıyaman İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı	59

GRAFİKLER DİZİNİ

Sayfa

Grafik 1- Adıyaman ilinde 2024 yılında Adıyaman Merkez istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*(havaizleme.gov.tr, 2025)	11
Grafik 2- Adıyaman ilinde 2024 yılında Merkez istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği (havaizleme.gov.tr, 2025)	11
Grafik 3– 2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı	12
Grafik 4- Adıyaman ilinde 2024 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	19
Grafik 5- Adıyaman ilinde 2024 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı	21
Grafik 6- Adıyaman ilinde kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı	22
Grafik 7- Adıyaman ilinde atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı.....	22
Grafik 8- 2024 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi	25
Grafik 9- 2024 yılında sanayiden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi.....	26
Grafik 10– Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı	32
Grafik 11– Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı	34
Grafik 12– Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı.....	35
Grafik 13– Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	36
Grafik 14 – 2022 yılı Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*	36
Grafik 15– Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ toplama miktarları &	37
Grafik 16– Yıllar itibariyle geri kazanım tesislerine ve Atık Yakma Tesislerine gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)	39
Grafik 17 – 2024 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı.....	43
Grafik 18– Adıyaman ilinde 2024 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması.....	48
Grafik 19– 2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	52
Grafik 16– 2024 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı	53
Grafik 17– ÇŞİDİM tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı.....	55
Grafik 22– 2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı	56
Grafik 23– 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı (e-denetim yazılımı, 2025)	57
Grafik 24- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı.....	57

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita 1. Adıyaman İli Haritası	1
Harita 2 –Adıyaman ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri.....	10
Harita 3– Adıyaman ilinin Çevre Düzeni Planı.....	51

GİRİŞ

Harita 1. Adıyaman İli Haritası

Adıyaman İli Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesinin batı ucunda Orta Fırat bölümü içinde yer alır. Toroslar'ın güneydoğu uzantıları üstünde yer alan Adıyaman ilinin Kuzeyinde Malatya ili (Pütürge, Yeşilyurt ve Doğanşehir ilçesi), Batıda Kahramanmaraş ili (Merkez ile Pazarcık ilçesi), Güneybatıda Gaziantep (Araban ilçesi), Güneydoğuda Şanlıurfa ili (Siverek, Hilvan, Bozova ve Halfeti ilçeleri), Doğuda ise Diyarbakır ili (Çermik ile Çüngüş ilçesi) bulunmaktadır.

Merkez ilçe dahil 9 ilçesi ile 406 köyü vardır. İlçeleri Merkez, Besni, Çelikhan, Gerger, Gölbaşı, Kahta, Samsat, Sincik ve Tut ilçeleridir. Adıyaman ili 370 25' ile 380 11' kuzey enlemi, 370 ve 390 doğu boylamı arasında yer alır. Adıyaman ilinin yüzölçümü 7 614 km², göller ile 7.871 km² olup, rakımı 669 m dir. Yüzölçümü: 7614 km² Nüfus: 632.459 Trafik Kodu: 02 konum itibariyle de ilin merkezi bir yerinde yer almıştır. Kuzeyinde Çelikhan, Sincik ilçeleri, doğusunda Kahta ilçesi, güneydoğusunda Samsat ilçesi ve Atatürk Baraj gölü ile güneyinde Fırat nehri, batısında da Besni İlçesi ile Tut İlçesi yer alır. Yüz ölçümü 1702 km, yüksekliği ise 669 m.'dir.

Adıyaman İli daha önceleri sadece kale (Hısn-ı Mansur Kalesi) etrafında iken bilhassa, il merkezi olduğu 1954 yılından itibaren süratle gelişmiştir.

İlçe merkezinde doğu – batı istikametinde çizilerek çizilecek bir çizgi ilçeyi yaklaşık olarak ikiye böler. Bu çizginin kuzeyi dağlık, güneyi ise ovalıktır. Ova, güneydeki Fırat nehri ve Atatürk Barajı göl kıyısına kadar devam eder. Kentin birkaç kilometre kuzeyinden itibaren kuzeye doğru gittikçe yükselen dağlık alanlar başlar. Güneydoğu Torosların bir bölümü olan bu dağlar doğu – batı istikametinde uzanır. Yüz ölçümünün üçte birinden fazlasını oluşturan kuzeyindeki dağlık alanlarda yayla iklimi hüküm sürer.

Ekonomik Durumu

Sanayi Tarihçesi

Adıyaman'ının sanayi ile tanışma tarihi 1955'tir. Tekstil sektörü ile ilgili entegre bir tesisin kurulması amacıyla 1955 tarihinde "Adıyaman Pamuklu Dokuma Sanayi Türk Anonim Şirketi" kurulmuş ve 1967 yılında üretime geçmiştir. 1973–1975 tarihleri arasında Çimento, Süt ve Yem Fabrikası tesislerinin Adıyaman'da kurulması ile ilgili etüt proje bazında birtakım çalışmalar başlatılmıştır.

Kalkınmada Öncelikli Yörelere uygulanan devlet yardımları ve teşvikler ile temin edilen uzun vadeli ucuz maliyetli kredilerle sanayide ve yatırımlarda gözlemlenebilir bir hareketliliğin olduğu ancak, alınan kredilerin iyi değerlendirilememesi ve yatırımcıların yönlendirilememesi nedeniyle arzulanabilir bir yatırım hamlesinin yapılamadığı görülmektedir. 1988 yılından sonra birtakım tekstil ve un fabrikaların faaliyete geçmesiyle yatırımlarda nispi bir artışın olduğu görülmektedir.

Adıyaman'ın Bugünkü Sanayi Durumu;

Ekonomisi ağırlıklı olarak tarıma dayalı olmakla birlikte son yıllarda özellikle tekstil, gıda ve mermer sektörü yatırımlarında sanayileşme eğilimi görülmektedir. Sanayi işletmelerinin büyük bir çoğunluğu il merkezindedir.

- Özel sektör kamu sektörüne göre daha fazla katma değer meydana getirmiştir.
- Sanayi sektörü içerisinde tekstil sanayisinin gıda sektörüne göre daha fazla katma değer meydana getirdiği görülmektedir.
- Darboğazda olan tesisler genellikle ham madde, Pazar noksanlığı ve ağırlıklı olarak da işletme sermayesi yetersizliği nedeniyle problemler yaşamaktadır.
- En önemli yer altı zenginliği petroldür.
- Özel sektör üretimleri ile birlikte ülkemiz ham petrolünün yaklaşık %20'si Adıyaman bölgesinde üretilmektedir.
- Maden kaynakları bakımından oldukça zengin potansiyele sahiptir.

Bugün itibarıyla İlimiz genelinde merkez ve ilçeler dahil, değişik alan ve sektörde sanayi sicil belgesi almış 592 işletmemiz mevcut olup, bu işletmelerde 17719 kişi istihdam edilmektedir. İl genelinde sanayi işletmelerinin sektörel dağılımına baktığımızda, %48 ile Tekstil ürünleri imalatı, %5,98'lik bir oran ile Gıda ürünleri imalatı sektörlerinin ilk iki sırada olduğu görülmektedir.

Diğer sektörler sırasıyla;

- % 6,31 Taş ve Toprağa Dayalı Ürünler;
 - % 1,72 Ana Metal (Demir Çelik ve Demir Dışı Metaller),
 - % 1,98 Mobilya imalatı
 - % 4,84 Petrol ürünleri
 - % 2 Lastik ve plastik ürünleri imalatı,
 - % 1 Kimyasal Ürünler (Kimya-Gübre)
 - % 0,59 Makine imalatı, tarım makineleri, elektrikli makineler
 - % 3 Diğer (Çimento, Kağıt ve Kağıt Ürünleri, Deri ve deri ürünleri);
- şeklinde dağılım göstermektedir.

Hayvancılık sektöründe Yapılabilecek Yatırımlar

Yıllardır bitkisel ve hayvansal üretim arasında denge kurulamamış, son yıllarda bu denge hayvancılık aleyhine bozulmuştur. Bu olumsuz yapının ortadan kaldırılmasına yönelik besicilik yatırımlarının artırılması gerekmektedir. Özellikle köyden kente göçle hayvancılık giderek azalmıştır. Köy-kent yapıların yaygınlaştırılması ile hayvancılık sektörü önemli miktarlarda değer kazanacaktır.

- Su Ürünleri Üretimi ve İşleme Tesisi,
- Arıcılık ve Bal Üretimine Yönelik Yatırımlar,
- Tiftik Keçisi yetiştiriciliği,
- Et Besiciliği,
- Süt Besiciliği,
- Yumurta tavukçuluğu,
- Et Tavukçuluğu,
- Hindi Yetiştiriciliği,
- Devekuşu Yetiştiriciliği,

Maden Sektöründe Yapılabilecek Yatırımlar

Yer altı zenginliği yüksek olmasına rağmen, petrolün dışındaki maden varlığından bugüne kadar yeterince istifade edilememiştir. İlimiz Maden potansiyeli yönünden irdelendiğinde özellikle son yıllarda bölgede yapılan arama çalışmalarında önemli bir mermer rezervinin varlığı tespit edilmiştir.

Maden sektöründe yapılabilecek 8 yatırım belirlenmiştir.

- Linyit Kömürü Ocak İşletmeciliği,
- Mermer Ocak İşletmeciliği,
- Mermer İşleme Atölyeler,
- Krom Ocak İşletmeciliği
- Mangan Ocak İşletmeciliği
- Kalker ocağı İşletmeciliği,
- Bakır Madeni Ocak İşletmeciliği,
- Torf Madeni,

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü birimi olan ÇED, Çevre İzin ve Lisans Şubesi 1 tane şube müdürü (Çevre Müh.) 2 tane Çevre Mühendisi, 3 tane Tekniker görev yapmaktadır. Çevre Yönetimi ise 1 tane şube müdürü (Çevre Müh.) 2 tane Çevre Mühendisi 3 tane de tekniker görev yapmaktadır.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirleticiler konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 2020 yılı itibarıyla geçerli olan hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge 1’te verilmektedir.

Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirleticilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesi için iyi, orta, kötü, tehlikeli vb şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği sorunları ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd, 2003a). Bir bölgedeki kirleticiler seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirleticiler için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirleticiler için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Çizelge 1– Hava kalitesi değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER	UYARI EŞİĞİ
		($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	380 350	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	150 125	
	yıllık ve kış dönemi (1 Ekim’den 31 Marta kadar) -insan sağlığının korunması için-	20 20	
NO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	260 250	400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	44 40	
NO _x	yıllık -vejetasyonun korunması için-	30 30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	60 50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	44 40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,6 0,5	----
BENZEN	yıllık -insan sağlığının korunması için-	8 7	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama -insan sağlığının korunması için-	10.000 10.000	----

(Kaynak: Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği)

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge 2’ de verilmektedir.

Çizelge 2- Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge 3- Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 – 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 – 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirlleticiler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 – 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 – 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 – 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

Çizelge 4–2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme Tesisleri		
Asit Üretim Tesisleri		
Atık Geri Kazanım ve Bertaraf Tesisleri		
Cam Üretim Fabrikaları		
Çimento	1	1
Demir - Çelik ve Metalurji Fabrikaları		
Doğalgaz Çevrim ve Termik Santraller		
Gıda Fabrikaları		
Gübre Fabrikaları		
Kağıt Fabrikaları		
Kimya Fabrikaları		
Kireç Fabrikaları		
Lastik Üretim Tesisleri		
Otomotiv		
Petrol ve Petrokimya Tesisleri		
Şeker Fabrikaları		
Tekstil Fabrikaları		
TOPLAM		

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı

partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO₂), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂'nin ozon veya radikallerle (OH veya HO₂ gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibarı ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimine uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağılı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM₁₀), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀ -10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO'nın global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nın ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'ye maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

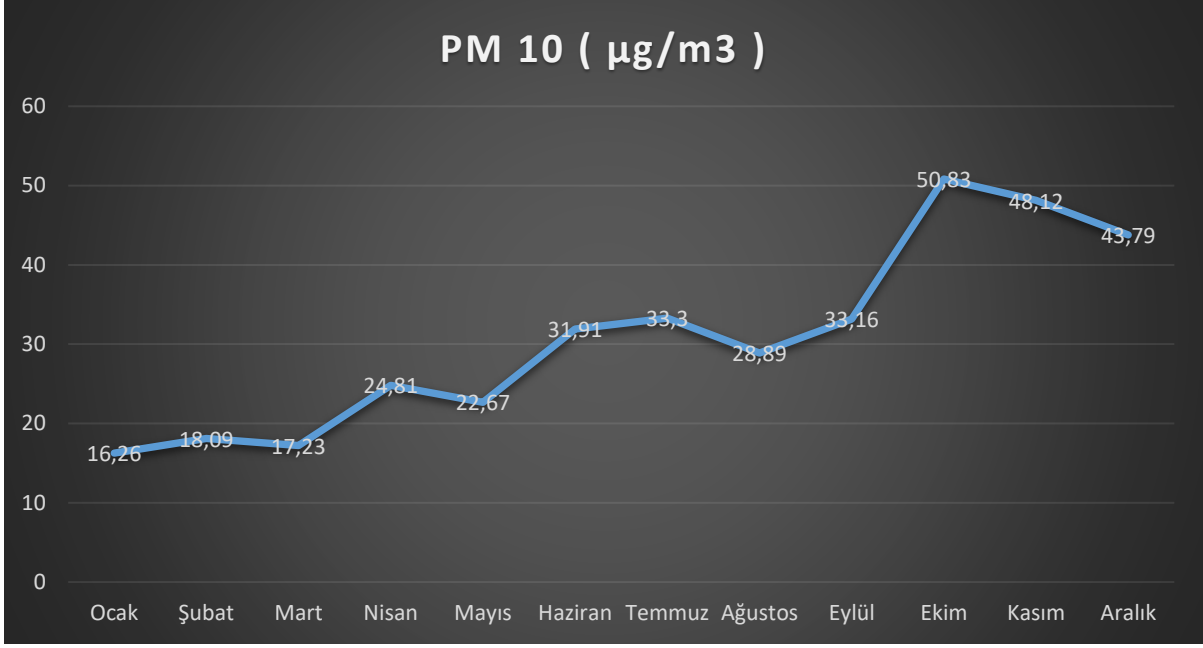
İlimizde Genel olarak, doğalgaz ve kömür yakıt olarak kullanılmaktadır.

Çizelge 5– Adıyaman ilinde 2024 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları
(Akmercan Doğalgaz Dağıtım A.Ş, 2025)

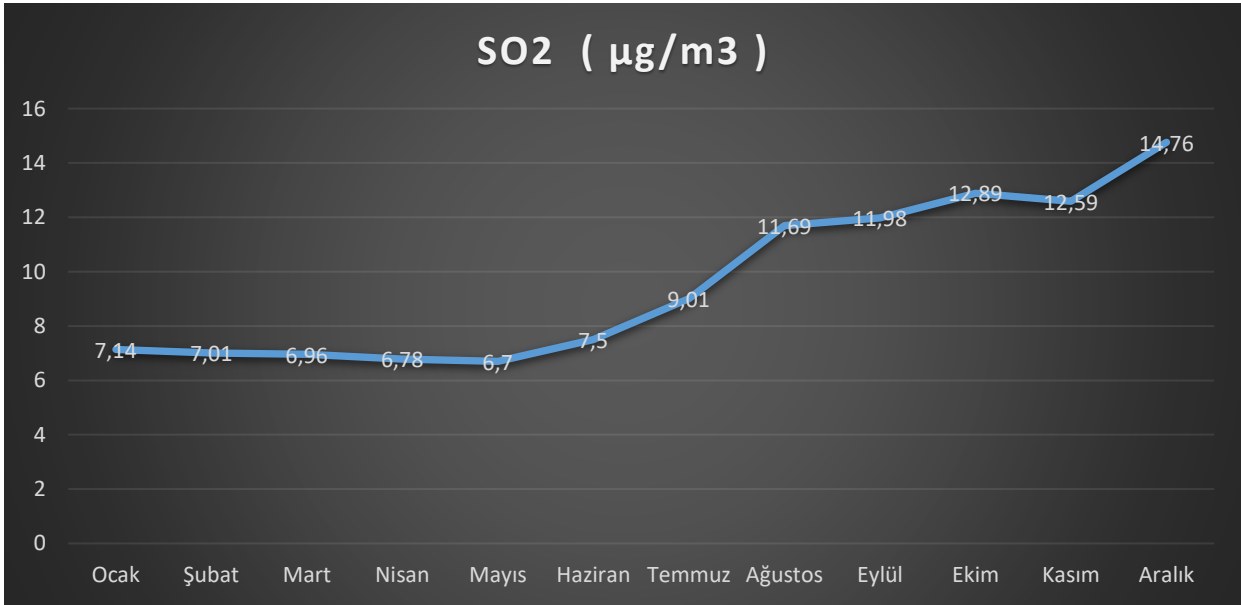
	Katı Yakıt			Doğalgaz		Fuel Oil	
	Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm ³)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (kg)
Sanayi							
	Tüketim Miktarı (ton)			Tüketim Miktarı (sm ³)		Tüketim Miktarı (m ³)	
Konut							

Not: Adıyaman Akmercan Gaz Doğalgaz 2024 yılı verileri alınamamıştır.

İSTASYON YERLERİ	İSTASYON TÜRÜ (Isınma/Trafik/Sanayi)	HAVA KİRLETİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₃	HC	PM
Adıyaman		X					X

Grafik 1- Adıyaman ilinde 2024 yılında Adıyaman Merkez istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değeri grafiği*(havaizleme.gov.tr, 2025)

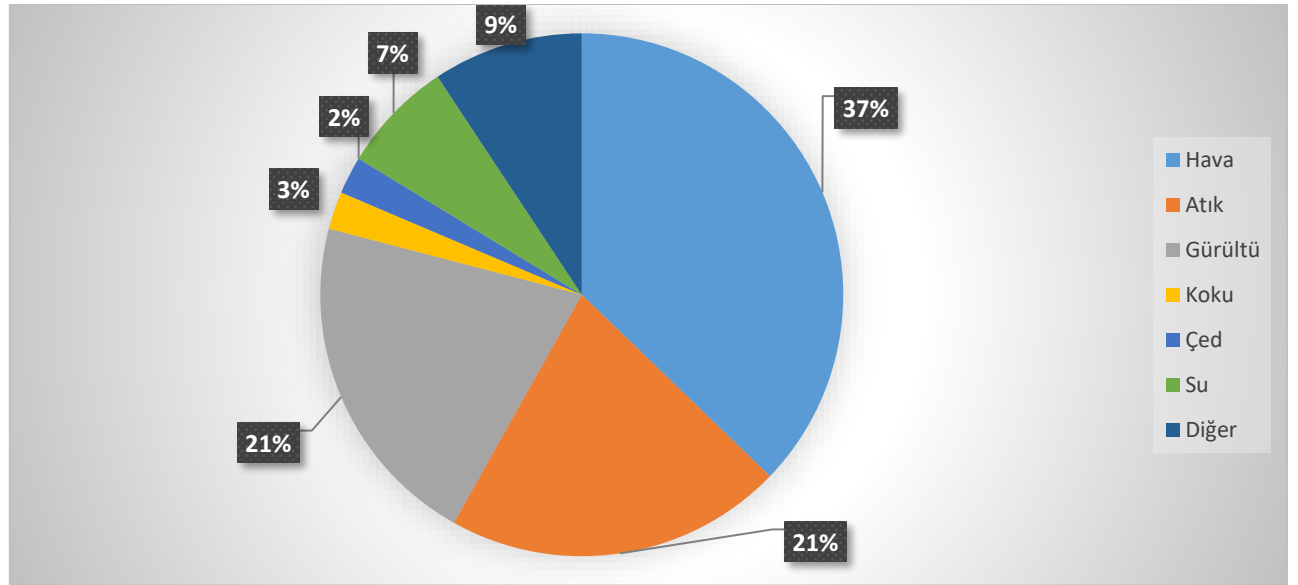
Grafik 2- Adıyaman ilinde 2024 yılında Merkez istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değeri grafiği (havaizleme.gov.tr, 2025)

Çizelge 7 –Adıyaman ilinde 2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO: mg/m^3)
(havaizleme.gov.tr, 2025)

İSTASYON ADI	SO2	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO2	AGS*	NOX	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	7,14	-	16,26	22										
Şubat	7,01	-	18,09	20										
Mart	6,96	-	17,23	12										
Nisan	6,78	-	24,81	16										
Mayıs	6,7	-	22,67	8										
Haziran	7,5	-	31,91	4										
Temmuz	9,01	-	33,3	7										
Ağustos	11,69	-	28,89	2										
Eylül	11,98	-	33,16	0										
Ekim	12,89	-	50,83	0										
Kasım	12,59	-	48,12	4										
Aralık	14,76		43,79	8										

A.5. Çevresel Gürültü

Gürültü ile alakalı İl Müdürlüğümüze Alo 181 ve diğer ihbar kanalları ile yapılan toplam 51 adet şikayet ulaşmıştır. Şikayetlerle alakalı yerinde incelemeler yapılmış olup gerekli uyarı ve ikazlar yapılmıştır.

Grafik 3– 2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Çizelge 8 – Tamamlanan Gürültü Bariyerleri
(Kaynak, yıl)

İli/İlçesi	Konumu	Tamamlandığı Yıl	Bariyer Alanı (m^2)	Bariyer Tipi

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

İlimizde iklim değişikliği eylem planı ile ilgili 2020- 2024 Temiz Hava Eylem Planı bulunmaktadır. Ayrıca hava, su vb. konularda alıcı ortama atık salan işletmelerin kontrolünün yapılması sıklaştırılmakta ve bu işletmelerin çevreyi kirletmemeleri için gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

A.7. Ulaşım ve Hareketlilik

İlimizde Merkezde 14, Kahta ilçesinde 2, Besni ilçesinde 1 ve Gölbaşı ilçesinde 2 olmak üzere toplam 14 adet Egzoz gazı Ölçüm İstasyonuna Ölçüm yetki belgesi verilmiştir. 2024 yılı içerisinde toplamda 63.657 araç Egzoz muayenesi yaptırmıştır.

Çizelge 9 – 2024 yılında Adıyaman ilindeki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı
(Trafik Tescil Şube Müd. ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
14 Adet	153.600 Adet	63.657 Adet

Çizelge 10 – Tamamlanan Bisiklet Yolları
(Kaynak, Yıl)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
-	-	-

İlimizde bisiklet yolu bulunmamaktadır.

Çizelge 11 – Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları
(Kaynak, Yıl)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
-	-	-

Çizelge 12 – Tamamlanan Çevre Dostu Sokak
(Kaynak, Yıl)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
-	-	-

A.8 Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde daha önce yoğun olarak kullanılan kömür yakıtından dolayı hava kirliliği kötü durumdayken, doğalgaz kullanımının artırılması sonucu hava kalitesinde önemli bir iyileşme sağlanmış, alıcı ortamlara sıvı atıkların salınımı büyük oranda önlenmiş ve bu da yer altı ve yer üstü sularında önemli oranda kalitenin artmasını sağlamıştır.

Kaynaklar

havaizleme.gov.tr

Adıyaman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Adıyaman Belediye Başkanlığı

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

İlde bulunan akarsular hakkında kısa bilgi verilerek aşağıda yer alan çizelge doldurulmalıdır. İlgili Fırat Nehri İlin en önemli akarsuyudur. Diğer akarsuları ise şunlardır; Sofraz Çayı, Ziyaret Çayı, Çakal Çayı, Kalburcu Çayı, Eğri Çayı, Besni Akdere Çayı, Şepker Çayı, Çat Deresi, Gürlevik Deresi ve Halya Deresi ile Gölbaşı, İnekli, Azaplı ve Abdulharap gölleri ilin diğer su kaynaklarıdır.

Fırat Nehri: İlin en önemli akarsuyudur. Şanlıurfa ve Diyarbakır illeri ile sınırı oluşturur. İl içindeki uzunluğu 180 km. dir. Kâhta, Kalburcu ve Göksu Çayları nehrin başlıca kollarıdır.

Kahta Çayı: Çelikhan yöresindeki Bulam, Abdülharap ve Recep sularını toplayıp Cendere Köprüsünden geçtikten sonra Eski Kahta ve Alut Arazisinde biriken dağ sularını da alarak Fırat Nehri'ne karışır (45.5 km).

Göksu Çayı: Kahramanmaraş ili sınırlarından çıkar. Erkenek, Tut.ve Akdere civarından geçer. Sofraz suyunu da aldıktan sonra Gümüşkaya'nın batısında Fırat Nehrine karışır. İl sınırları içindeki uzunluğu 90 km. 'dir.

Sofraz Çayı: Besni ilçesi Toklu Köyü civarından çıkar. Hacıhalil Köyü yakınlarında Keysun Suyu'nu alarak Akdere civarında Göksu Çayı'na karışır. İl sınırları içindeki uzunluğu 51 km.'dir.

Ziyaret Çayı: Kaynağını Cebel ve Zey Köyleri sularından alarak ipekli Köyü civarında Atatürk Barajı Gölü'ne karışır.

Adıyaman ilinin önemli sayılabilecek diğer akarsuları ise şunlardır: Çakal Çayı (37.5 km.) Kalburcu Çayı, Eğriçay (32 km.), Besni Akdere Çayı (59 km.) Keysun Çayı (45 km.), Birimşe Çayı (35 km.), Şepker Çayı, Çat Deresi, Gürlevik Deresi ve Halya Deresi (41 km.)

Çizelge 13 – Adıyaman ilinin akarsuları
(DSİ, 2024)

AKARSU İSMİ	TOPLAM UZUNLUĞU (km)	İL SINIRLARI İÇERİSİNDEKİ UZUNLUĞU (km)	Yıllık DEBİ (m3/h)	KOLU OLDUĞU AKARSU	KULLANIM AMACI
Göksu Çayı	186,2	115,6	50,800	Fırat Nehri	Enerji, içme, tarım
Halya Deresi	16,8	16,8	0,800	Kalburcu Çayı	içme, tarım
Eğri Çayı	33,6	33,6	0,738	Fırat Nehri	içme, tarım
Çakal Çayı	30,9	30,9	0,900	Fırat Nehri	içme, tarım

Gürlevik Deresi	19,9	19,9	41.11	Şepker Çayı	içme, tarım
Besni Akdere	48,6	48,6	1,200	Göksu Çayı	içme, tarım
Sofraz Çayı	86,7	80,8	3,087	Göksu Çayı	Enerji, içme, tarım
Keysun Çayı	22,4	22,4	1,247	Sofraz Çayı	Enerji, içme, tarım
Kalburcu Çayı	44,4	44,4	4,987	Fırat Nehri	içme, tarım
Birimşe Çayı	43,1	43,1	7,950	Cendere Çayı	Enerji, içme, tarım
Cendere Çayı	70,0	70,0	27,310	Fırat Nehri	Enerji, içme, tarım
Bulam Çayı	49,6	49,6	18.59	Cendere Çayı	Enerji, içme, tarım
Şepker Çayı	38,4	38,4	5,743	Göksu Çayı	içme, tarım
Ziyaret Çayı	21,9	21,9	4.34	Fırat Nehri	Tarım
Eski Kahta Çayı	36,2	25,8	8,200	Fırat Nehri	Enerji, içme, tarım
Han Deresi	37,9	37,9	1,300	Şepker Çayı	içme, tarım

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Gölbaşı Gölü: Gölbaşı ilçesinin belediye sınırları içinde ve ilçenin kuzeybatı kesiminde bulunur. İlin en büyük gölüdür. Çevresi sazlıklarla kaplıdır. Gölün alanı 2.19 km² dir.

Abdülharap Gölü: Çelikhane ilçesi sınırları içinde olup, alanı 5 km² dir. Çevresi dağlıktır. Kıyısı otluk ve sazlıktır. Bir gideğenle Kahta çayını besler.

Azaplı Gölü: Gölbaşı gölünün devamı niteliğinde olup, ilçenin batısına düşer. Gölün alanı 2.72 km² dir. İnekli Gölü de Azaplı Gölüne yakındır. Alanı 1.09 km² dir.

Atatürk (Karababa) Barajı: 1981 yılı Atatürk'ün 100. doğum yılı münasebetiyle Atatürk Barajı olarak değiştirilmiştir. Adıyaman ve Şanlıurfa illeri arasında Adıyaman'ın 35 km. güneyinde Fırat Nehri üzerinde kurulmuştur. Atatürk Barajı'nın yeri, Keban Barajı'nın 346 km. Karakaya Barajı'nın 180 km. aşağısındadır. Tamamen Üst kratese kireçtaşı (kalker) seriler üzerindedir. Üstten kısmen bütünlü, çok silekli tabakalara dönüşen, ince tabakalı kireçtaşı (kalker) içeren kayaç serisi bulunmaktadır.

Çamgazi Barajı: Adıyaman şehrinin 17 km. batısında Adıyaman-Şanlıurfa karayolunun batısında Doyran ve Kuzgun dereleri üzerinde sulama amaçlı yapılmakta olan barajdır.

Koçali Barajı ve Hidroelektrik Santrali: Adıyaman-Çelikhan arasındaki alanın sulama ve enerji ihtiyacını karşılamak amacıyla Koçali nahiye merkezinin 6 km. kuzeydoğusunda Terasa Çayı üzerinde, Adıyaman'a 40 km uzaklıkta olan bu baraj, zonlu kaya dolgu tipinde inşa edilmektedir. Yüksekliği 118 m., gövde dolgu hacmi 7.900.000 m³ olacaktır. Suyu akıtmak amacıyla yapılmakta olan Bulam Tünelinin çapı 4 m. Uzunluğu 1650 m., Koçali Tüneli'nin çapı ise 3.5 m., uzunluğu 5.000 m olacaktır. Etütler tamamlanmış olup kati proje yapılması aşamasına gelinmiştir.

Çizelge 14 – Adıyaman ilinde mevcut göl, gölet ve rezervuarlar
(DSİ, 2024)

Gölün/Göletin Rezervuarın Adı	Tipi	Göl hacmi, m ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (m ³)	Katılan Su Miktarı, (m ³)	Kullanım Amacı
Çamgazi Barajı	Baraj	53119x10 m ³	7520	29500x10 m ³		Sulama
Gözebaşı Göleti	Gölet	881.91x10 m ³	100	209x10 m ³		Sulama
Hasancık Göleti	Gölet	849.27x10 m ³	95	124x10 m ³		Sulama
İncesu Göleti	Gölet	1722.19x10 m ³	108	190.50 x10 m ³		Sulama
Karahöyük Göleti	Gölet	2808.73x10 m ³	304	158x10 m ³		Sulama
Kınık Göleti	Gölet	1177.64x10 m ³	183	62.40x10 m ³		Sulama
Yeditepe	Gölet	213.53x10 m ³	72	Yeni işletmeye açıldı		Sulama

B.1.2. Yeraltı Suları

İlimizde yer altı suları genel olarak yağış kaynaklı olarak değişmektedir. Yağışların bol olduğu yıllarda yer altı su seviyeleri de değişim göstermektedir. Adıyaman ilindeki yer altı su kaynakları genellikle kuzeydeki dağ yamaçları civarında yoğunlaşmıştır. Son yıllarda tarımsal alanda kullanımın yaygınlaşmasıyla yer altı sularına olan talep artmıştır.

Jeotermal kaynaklı sulara Adıyaman Kahta ilçemizde 4 tane kuyuda çıkarılmaktadır. Çıkarılan jeotermal suyu Menzil (Durak) Köyü Termal tesislerine taşınmakta ve burada 1004 Adet Termal Konuta kullanılmaktadır.

Çizelge 15 – Adıyaman ilinin yeraltı suyu potansiyeli
(DSİ, 2024)

Kaynağın ismi	(hm ³ /yıl)
Adıyaman Merkez Alt Havzası	40,36
Besni Alt Havzası	125,70
Çelikhan-Gerger-Kahta Alt Havzası	36,00
Nurhak-Tut Alt Havzası	69,00

İlimizde yer altı suları teknolojik gelişmelere bağlı olarak (sondaj vb.) genel olarak tarım sulamada kullanımı artmakta, Özellikle bahçe alanındaki gelişmeler ve bunun yanında yağışların da az yağması nedeniyle yer altı sularında büyük ölçüde azalmalar meydana gelmektedir.

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Adıyaman ilinde, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü’nden alınan bilgilere göre, yıllık toplam yağış miktarının 536,6 mm olduğu, ovadaki yağmur sularını yeraltına süzen alüvyon ve pliosen yaşlı şelmo formasyonlarının alan toplamının 450 km² olduğu ve söz konusu formasyonların süzme oranının %15 olduğu kabul edilirse, bir yılda yeraltına süzülen su miktarı;
 $450 \times 106 \times 0,537 \times 0,15 = 36,25 \times 106 \text{ m}^3$ olarak hesaplanır.

Buna ilave olarak, kuzeydeki drenaj alanından gelen yüzeysel su kaynaklarının da yeraltı suyunu beslediği ve bunun miktarının yaklaşık olarak süzülen su ile aynı olduğu kabul edilirse, toplam rezerv; $36,25 \times 2 \times 106 = 72,5 \times 106 \text{ m}^3$ olarak hesaplanır.

Bu rezervin %75'inin üretilebilir olduğu kabulü ile, yeraltından çekilebilecek toplam su miktarı sonuçta aşağıdaki şekilde hesaplanır (DSİ ve DİMİ verilerine göre TPAO tarafından hesaplanmıştır).

$$72,5 \times 0,75 \times 106 = 54,375 \times 106 \text{ m}^3 = 5763,75 \text{ m}^3$$

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge 16 – Adıyaman ilinde 2024 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları
(DSİ ve Tarım ve Orman İl Müdürlüğü,2025)

[illegible]

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

Organize Sanayi Bölgesinde Atıksu Arıtma tesisi faaliyette olup, Arıtıldıktan sonra Eğri çayına deşarj edilmektedir. İlimizde endüstriden kaynaklanan atıksular tekstil ve boyahanelerden kaynaklanmaktadır. Üretilen atıksu miktarı yıllık 300.000-450.000 m³/yıl değerleri arasında değişmektedir

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

Evsel kaynaklı atık suların Adıyaman Belediyesi Atık su Arıtma tesisinde arıtılmaktadır. Arıtma tesisi Sitalce mevkiinde, Adıyaman yerleşim yerinin Güneydoğusunda kalmaktadır. Arıtma tesisi 32.808 ton/gün kapasiteli olup, arıtılan/deşarj edilen atık su miktarı 0,33 m³/sn dir. Atıksu arıtma tesisinin koordinatları 4179191.26-438780.401 dir. Atıksu arıtma tesisi Adıyaman ilinde 289.839 kişiye hizmet vermektedir.

B.3.2. Yayıllı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

Adıyaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü konu ile ilgili düzenli olarak izleme yapmaktadır.

B.3.2.2. Diğer

İlimizde vahşi depolama sahaları vardır. Bu sahalar mevcut yeraltı ve yer üstü sularını etkilemektedir. Ancak ilimizde düzenli depolama sahası, mahkeme kararıyla yürütmeyi durdurma kararı gereği faaliyete geçememiştir. Düzenli depolama sahası bulunmamaktadır.

B.4. Denizler

B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu

İlimizin denizlere herhangi bir kıyısı bulunmamaktadır.

B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu

İlimizde Plaj bulunmamaktadır.

B.4.3. Acil Müdahale Planları

İlimizde Acil Müdahale Planı bulunmaktadır.

B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri

İlimizde atık kabul tesisleri ve Atık alma gemileri bulunmamaktadır.

B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri

İlimizde deniz olmadığı için balık çiftliği bulunmamaktadır.

B.4.6. Deniz Çöpleri

İlimizde deniz olmadığı için deniz çöpleri bulunmamaktadır.

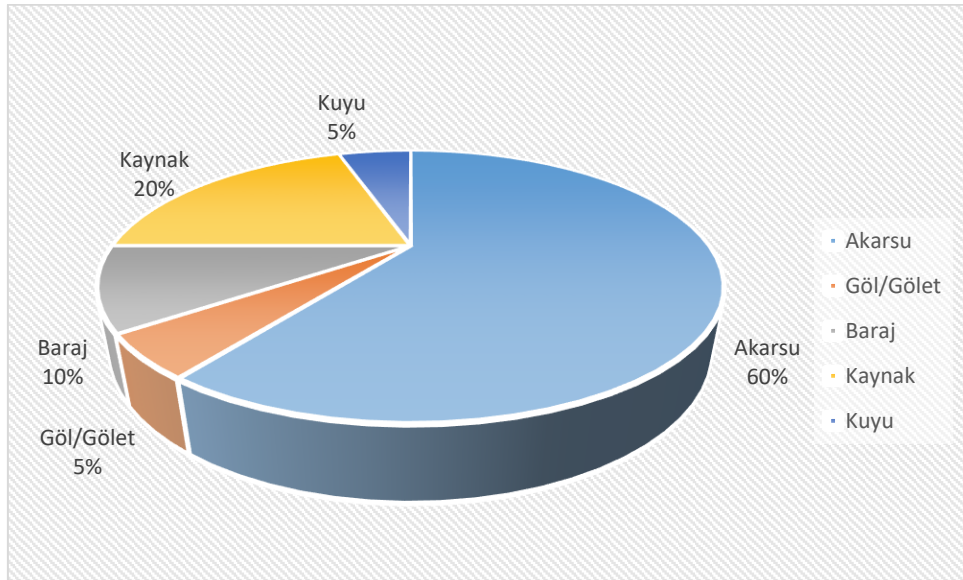
B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

İlde kentsel su temini için çekilen suyun Zerban, Havşari, Kahta ve Göksu Çayı, Gürlevik kaynağı İndere Barajı, Gömükhan Barajı ve Atatürk baraj Gölünden temin edilmektedir.

Adıyaman ili olarak içme suyu arıtma tesisi sadece Kahta İlçesinde mevcuttur.

Grafik 4- Adıyaman ilinde 2024 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı (Adıyaman Belediyesi, İlçe Belediyeleri ve DSİ. Kaynakları 2025)

İlimizde Adıyaman Belediyesi, Kahta Belediyesi, Gölbaşı Belediyesi, Samsat Belediyesi, Tut Belediyesi, Sincik Belediyesi ve Besni Belediyesi içme su şebekeleri bulunmaktadır. Samsat Belediyesi Atatürk Baraj Gölünden ve diğer belediyelerimiz ise kaynaklardan içme suyunu sağlamaktadırlar. Nüfusun büyük oranda kırsal alandan şehirlere doğru göç olması nedeniyle şehirdeki nüfus giderek artmaktadır. Şehirlerdeki şebeke suyu kullanımı da artmaktadır.

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

İlimizde içme suyu genel olarak çay ve kaynak sularından karşılandığı için arıtma tesisine gerek duyulmamıştır. İçme Suyu Arıtma tesisi Kahta ve Samsat ve Gerger İlçelerimizde bulunmaktadır.

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Mevcut Durum:

Gürlevik, Kırkgöz, Zerban, Kuru ve Palanlı Kaynakları: 24 hm³/yıl

Gelecekteki Durum:

Adıyaman İçmesuyu I.Aşama projesi (2018 Yılı)

Zerban ve Havşari kaynakları + İndere Barajı : (21+12) hm³/yıl

Adıyaman İçmesuyu II.Aşama projesi (2018-2040 Yılına kadar)

Gömikhan Barajı : 56 hm³/yıl

B.5.2. Sulama

Adıyaman ilimizde tarım alanları geniş bir alanı kapsamaktadır. Ancak sınırlı alanlarda sulu tarım yapılabilmektedir. Tarım yapılan alan 233.646 ha'dır. Bu alanın ancak %11-20' inde sulu tarım yapılabilmektedir.

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

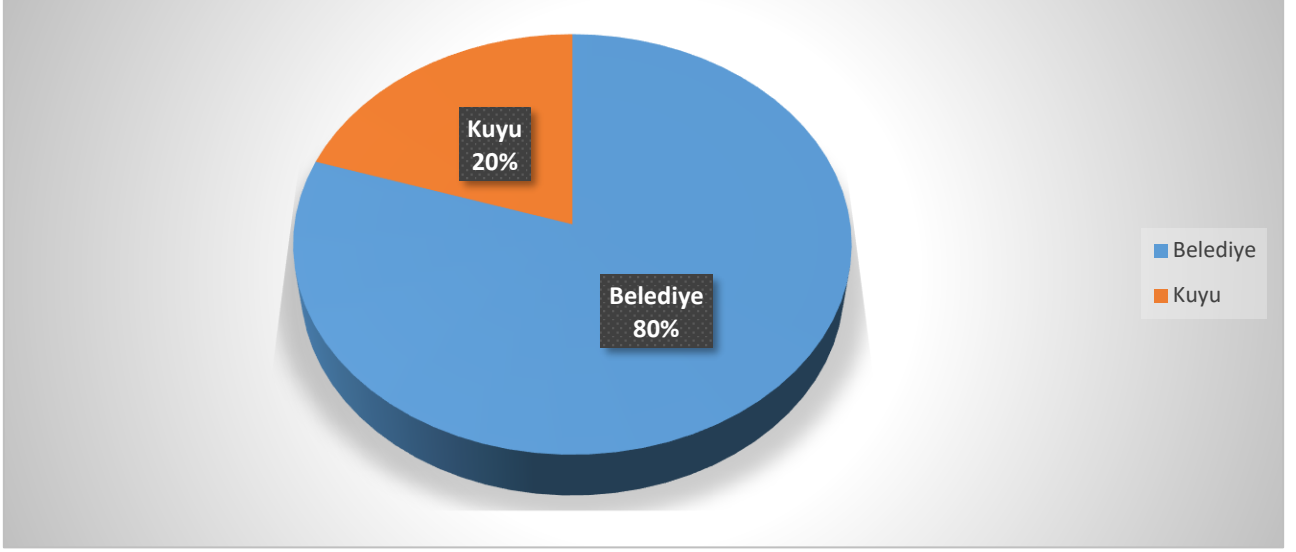
Salma sulama alanının ölçümü ile ilgili herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

İlimizde bahçe damlama sistemleri yaygınlaşmakta ancak bu konudaki alan ölçümü konusunda henüz çalışmalar bulunmamaktadır. Ayrıca sulama birlikleri ile su kullanımı planlanmakta, Samsat Sulama Birliği ve Sincik ilçelerindeki Sulama birlikleri ile çalışmalar yapılmaktadır.

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

İl genelinde sanayinin kullandığı suyun %80 Belediye Şebekesinden karşılanmaktadır. Geriye kalan miktar ise işletmelerin kendi açtıkları kuyu şebekelerinden karşılanmaktadır.

Grafik 5- Adıyaman ilinde 2024 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı (Adıyaman organize Sanayi Bölgesi, 2025)

Sanayi işletmelerimizin çoğu suyu Belediye Şebekesinden karşılamakta, kuyu suyu kullanan işletmelerimiz de bulunmaktadır. Bu işletmeler suyun soğutma vb. gibi işlerde kullananlar suyu geri dönüşüm olarak kullanılmaktadır. Boyahane Geri dönüşüm tesisleri ise atık suyunu OSB arıtma tesisine boşaltmaktadır.

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

İlimizde 16 tane Hidroelektrik Santrali bulunmaktadır.

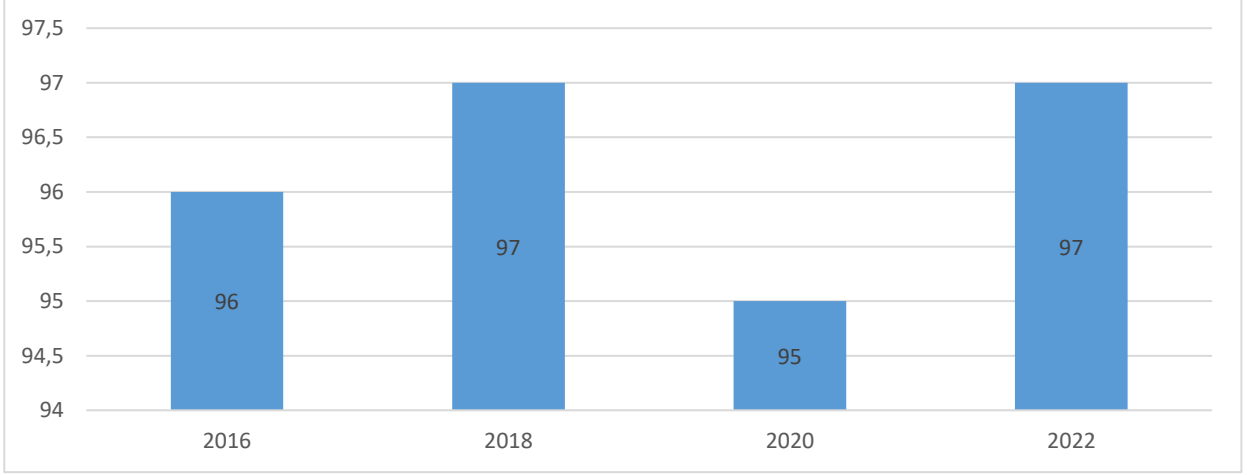
B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

İl genelinde rekreatiyonel amaçlı kullanılan su miktarı bilinmemektedir.

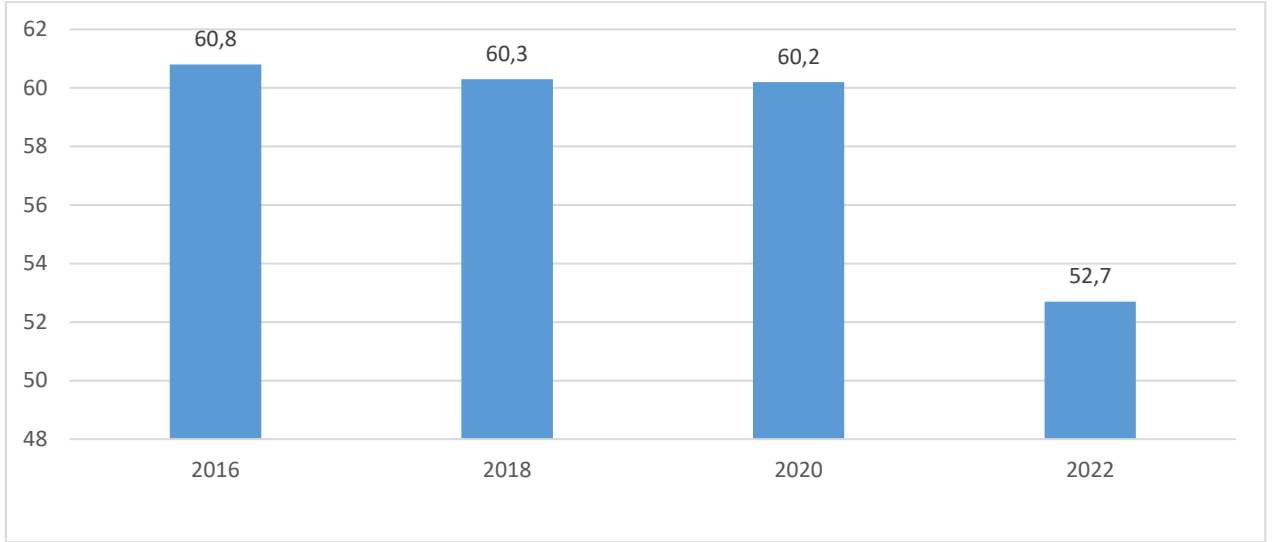
B.6. Çevresel Altyapı

B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisleri Hizmetleri

Adıyaman Belediyesi Atıksu Arıtma Tesisleri ve Gölbaşı ilçesi Atıksu Arıtma Tesisleri bulunmakta ve faal olarak çalışmaktadırlar. Ancak diğer ilçelerdeki Kentsel atıksular Çökeltme Havuzlarında geçirilerek kirlilik olabildiğince azaltılmaktadır. Kentlerdeki nüfusun %100 Şehirlerin kanalizasyon sisteminden yararlanmaktadır.

Grafik 6- Adıyaman ilinde kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı
(tuik.gov.tr,2025)

Grafik 7- Adıyaman ilinde atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı
(tuik.gov.tr,2025)

Adıyaman Belediyesi Atık Su Arıtma Tesisinden çıkan arıtma çamuru sadece çamurun kuruluşu analizi yapılmaktadır. 2024 yılı olarak ölçülen kuruluk oranı %25 olarak ölçülmüştür.

Çizelge 17– Adıyaman ilinde 2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(Adıyaman Belediyesi, 2025)

Yerleşim Yerinin Adı		Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası	Deniz Deşarjı (var/yok)	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı (ton/yıl)
		Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri							
İl Merkezi	ADİYAMAN	x				X	X	32,808		247	38.305380 ⁰ -37.742952 ⁰	yok	312.000	8200
İlçeler	Gölbaşı	X						4000			37.8324180 ⁰ -4182536743	yok	50.150	Çamur ünitesi faal değil
	Besni			X										
	Kahta	X											127.534	Çamur Ünitesi Faal Değil
	Samsat	X					Paket						7.313	
	Gerger			X										
	Sincik			X										
	Tut	X				X	X	3000		98.555			9.658	5

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Adıyaman Organize Sanayi Bölgesinde (OSB) çalışmakta olan 1 adet AAT bulunmaktadır.

Çizelge 18 -Adıyaman ilinde 2024 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde Atıksu Arıtma Tesislerinin (AAT) durumu
(Adıyaman OSB, 2025)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
Adıyaman Bölgesel Eysel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesis	Aktif Değil	6000 m3/gün	Fiziksel ve İleri Biyolojik Arıtma	İleri arıtma	-	37°.45'38.22K 38°.12'57.47D (Eğri Çayı)

Not: 2023 yılında yaşanan deprem nedeniyle AAT faaliyette değildir.

Çizelge 19 -Adıyaman ilinde 2024 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Tesis Statüsü	Toplam Tesis Sayısı	AAT'si Olan Tesis Sayısı
Üretim Sektörü/Sanayi Tesis	1	1
Turizm Tesis veya Site Yönetimi		
Diğer		

B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi

Adıyaman Belediyesine ait Katı Atık (Düzenli) Depolama sahası bulunmaktadır. Katı Atık (Düzenli) Depolama tesisi 2022 yılından itibaren faaliyete bulunmaktadır.

B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı

Adıyaman Belediyesine ait 1 adet Atıksu Arıtma Tesis, Gölbaşı İlçe Belediyesine ait 1 adet Atıksu Arıtma Tesis, Kahta İlçe Belediyesine ait 1 adet Atık Su Arıtma Tesis, Samsat İlçe Belediyesine ait 1 adet Paket Arıtma, Tut İlçe Belediyesine ait 1 adet Atıksu Arıtma Tesis ve Adıyaman OSB ait 1 adet Atıksu Arıtma Tesis bulunmaktadır olup, bu arıtmalardan hiçbir şekilde geri dönüşüm yapılmamaktadır. Arıtılan atık su alıcı ortama direk verilmektedir. Adıyaman OSB arıtmasında ise çim sulamada çok az bir miktarı kullanılmakta kalan diğer miktar da kanalizasyon sistemine aktarılmaktadır.

Çizelge 20 - Adıyaman ilinde 2024 yılı itibariyle arıtıldıktan sonra bertaraf edilen atıksu durumu (Adıyaman Belediyesi ve Adıyaman OSB, 2025)

ARITILMIŞ ATIKSULARIN YENİDEN KULLANILMASI VEYA BERTARAFI								
Alıcı Ortama Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarımsal Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	Diğer Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)
912.500	-	--		-	-	-	-	912.500

B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

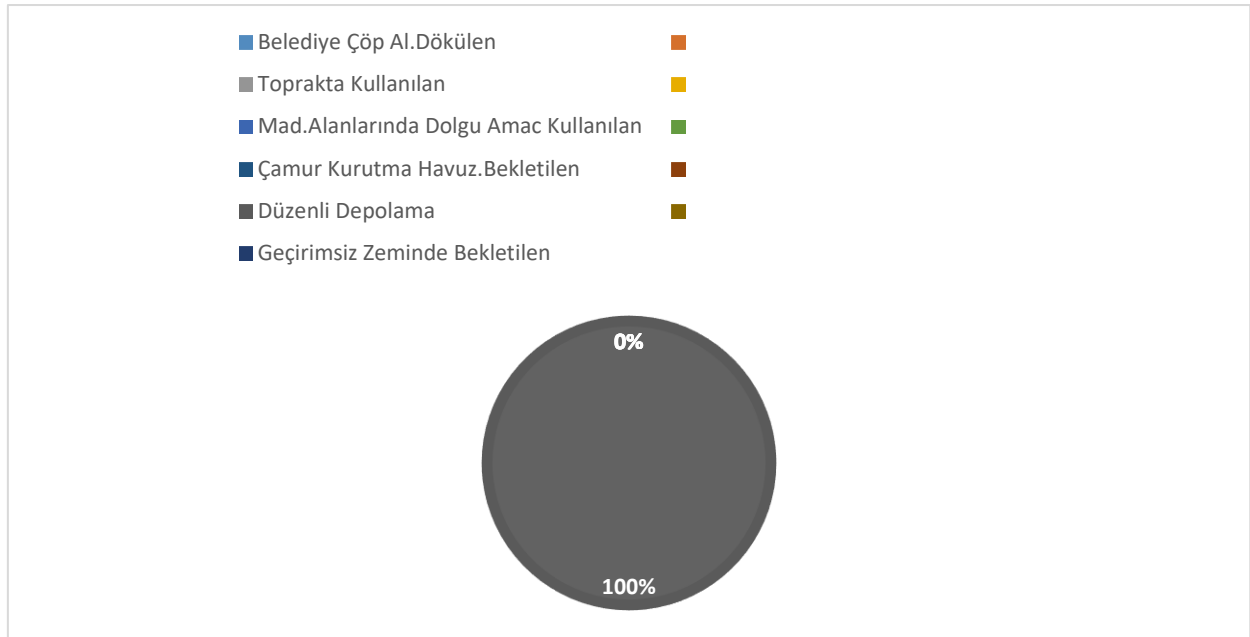
B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

Noktasal kaynaklı kirlenmiş sahalardan bulunmamaktadır. Bu konuda henüz herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

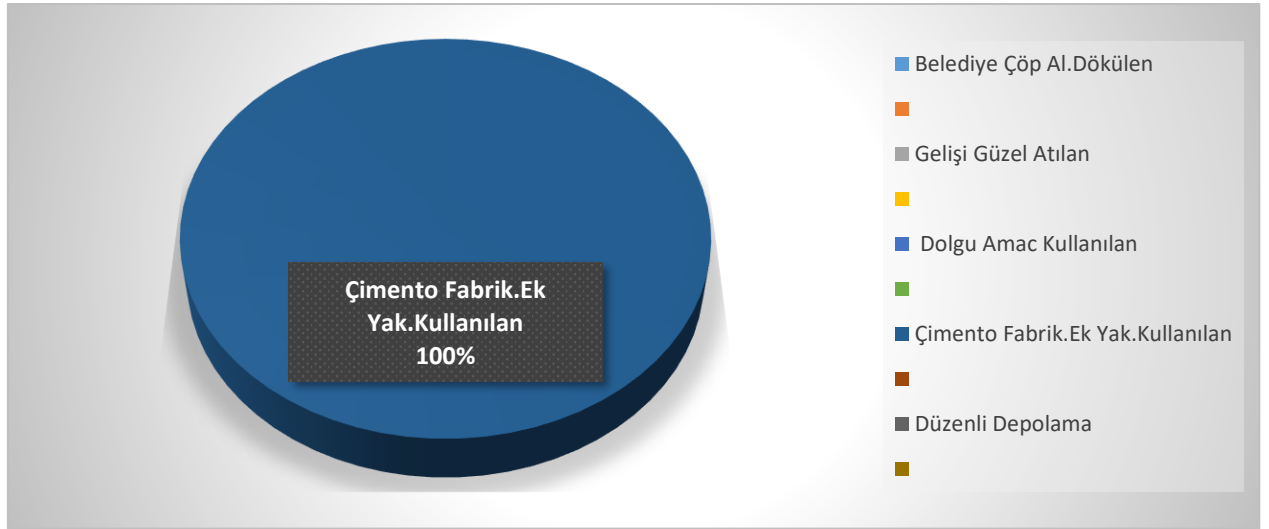
Adıyaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü kaynaklarına göre noktasal kaynaklı toprak kirliliği sahası bulunmamaktadır.

B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi

Adıyaman Belediyesinden konu ile alakalı verilen bilgide Atık Çamurunun %100 düzenli olarak depolandığı bildirilmiştir.

Grafik 8- 2024 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi (Adıyaman Belediyesi, 2025)

Grafik 9- 2024 yılında sanayiden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi
(Adıyaman OSB, 2025)

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Madencilik faaliyetleri bitikten sonra ÇED alanının gerekli düzenlemeler yapılarak ağaçlandırılması bu konuda firma sahiplerinden gerekli taahhütler alınmaktadır.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler ile Oluşan Toprak Kirliliği

İlimiz bazında genel olarak suni gübre kullanılmakta, son zamanlarda hayvan gübre kullanımı da önemli miktarda artmıştır.

Konu ile ilgili Adıyaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nden 2025 yılında veri alınamamıştır.

Çizelge 21 – Adıyaman ilinde 2023 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları
(Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, 2024)

Bitki Besin Maddesi	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot		240.943
Fosfor		
Potas		
TOPLAM		

Çizelge 22 - Adıyaman ilinde 2023 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)
(Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, 2024)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Bitkisel üretim alanlarında Zararlı Böceklerle Mücadelede		
Herbisitler	Bitkisel üretim alanlarında sorun olan yabancı otlara karşı		
Fungisitler	Bitkisel üretim alanlarında sorun olan hastalıklara karşı		
Rodentisitler	Bitkisel Üretim alanlarında sorun olan kemirgenlere karşı		
Nematositler	Bitkisel üretim alanlarında sorun olan toprak kökenli zararlılara karşı		
Akarisitler	Bitkisel üretim alanlarında sorun olan kırmızı örümceklere karşı		
Kışlık ve Yazlık Yağlar	-		
Diğer	Bitkilerde gelişim düzenleyiciler, yayıcı-yapıştırıcılar		
TOPLAM			

Çizelge 23 -2024 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları
(Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, 2024)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde suyun kullanımı ile ilgili Gerek baraj ve Göl olsun Gerekse de yer altı suyu olsun DSİ ve Tarım Müdürlüğünden gerekli izinler alındıktan sonra suyun tarımsal alanda kullanımı yapılmakta; ancak damlama sistemi ya da yağmurlama sistemi halen yaygın bir şekilde yapılmamaktadır. Bu konuda halkımızın bilinçlendirilmesi ve gerekli desteklerin sağlanması ayrıca önem arz etmektedir.

Kaynaklar

- DSİ
- Adıyaman Belediye Başkanlığı
- Tarım ve Orman İl Müdürlüğü

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları

İlimizde Katı Atık Bertaraf Tesisleri 2022 yılından itibaren faaliyete geçmiştir. İlçe belediyelerine ait Katı Atıklar ise Mobil Transfer Noktalarına taşınarak oradan da Katı Atık Bertaraf Tesisine sevk edilmektedir.

Çizelge 24 - Adıyaman ilinde 2024 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri (Adıyaman Belediyesi, İlçe Belediyeleri 2025)

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya	Birliğin Adı Büyükşehir Belediyesi/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Üretilen Katı Atık Miktarı (ton/gün)	Toplanan Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetlerini Kim Yürütüyor? (Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ))	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi				
		Yaz	Kış		Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon)	Yakma	Düzensiz Depolama	Depo Gazından Enerji Üretimi
ADİYAMAN	ADİYAMAN	284.839	284.439	260	270	260	1,020	1,020	YOK		VAR	VAR	VAR	YOK	VAR
BESNİ		76.415	76.415	1890	90	84	1,1	1,2	YOK		VAR	YOK	YOK	YOK	YOK
TUT		9.635	9.635	4	4	3	100	50	YOK		YOK	YOK	YOK	VAR	YOK
GÖLBAŞI	GÖLBAŞI	47.876	47.876	4	7	4	210	125	YOK	BELEDİYE	YOK	YOK	YOK	VAR	YOK
SİNCİK		16.477	16.477	3	3	3	12	12	YOK		YOK	YOK	YOK	VAR	YOK
ÇELİKHAN		15.294	15.294	13	15	11	1,8	1,4	YOK		YOK	YOK	YOK	VAR	YOK
KAHTA		132.303	132.303	65	65	65	0,846	0,846	YOK		YOK	YOK	YOK	VAR	YOK
SAMSAT		6.898	6.898								YOK	YOK	YOK	VAR	YOK
GERGER		15.679	15.679								YOK	YOK	YOK	VAR	YOK
İl Geneli		604.978	604.978	2.239	454	430	1,353.64								

*Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ) seçeneklerinden uygun olanın sembolünü yazınız.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları

Adıyaman Belediyesinden oluşan hafriyat miktarı ile alakalı herhangi bir bilgi alınamamıştır.2023 yılında ilimizde meydana gelen 7,7 ve 7,6 şiddetindeki depremlerden dolayı belediye binası da yıkılmış olup konu hakkında tarafımıza detaylı bilgi verilmemiştir. Adıyaman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nden alınan veriler aşağıdaki çizelgeye işlenmiştir.

Çizelge 25–2024 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi
(AÇŞİDİM, 2025)

Belediye Adı	Üretilen İnşaat /Yıkıntı Atığı Miktarı (m ³ /yıl)	Ortaya Çıkan Hafriyat Toprağı Miktarı (m ³ /yıl)	İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetimi				Hafriyat Toprağı Yönetimi	
			Geri Kazanım Tesisi Adı	Geri Kazanım Tesisi Adresi	Düzenli Depolama Tesisi Adı	Düzenli Depolama Tesisi Adresi	Döküm Sahası Adı	Döküm Sahası Adresi
İl Geneli (Toplam)	675.720						Adıyaman belediyesi hafriyat döküm sahası	Yunus emre Mah. 400 yataklı devlet hastanesi eski çöp sahası

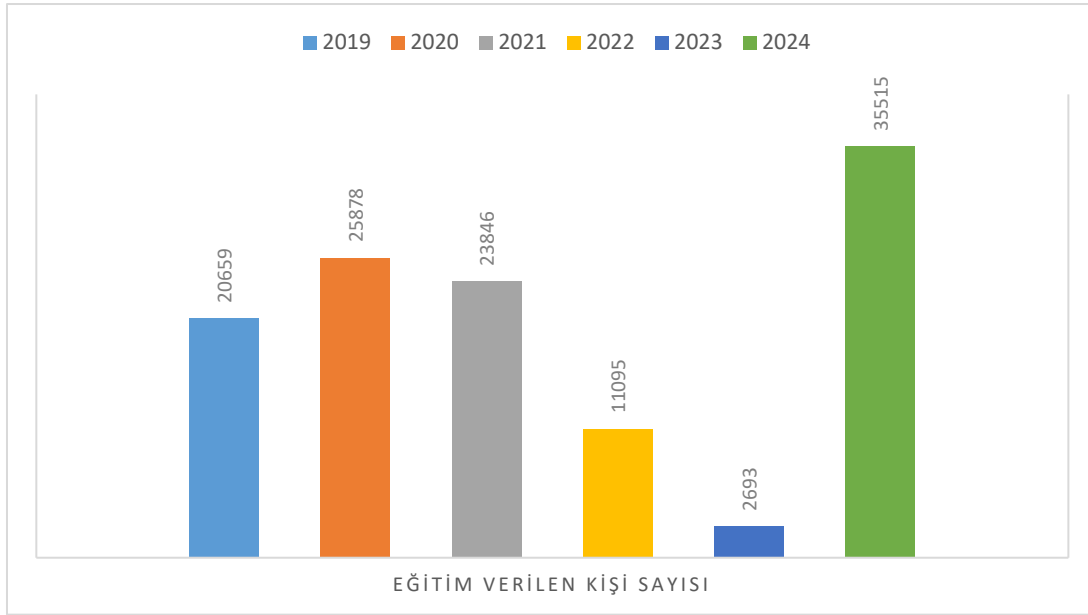
C.3. Sıfır Atık Yönetimi

İl Müdürlüğümüzce Sıfır atık Yönetimi kapsamında planlı olarak yıl içerisinde kamu kurumlarına, sivil toplum örgütlerine ve Okullarda öğrencilere eğitim verilmektedir. Sıfır atık yönetimini hayatımız için olan önemi vurgulanmakta, daha duyarlı ve eğitilmiş bir toplum oluşumu için çaba sarf edilmektedir.

C.3.1. Eğitimler

Çizelge 26– 2024 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimler
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Hedef Kitle	Düzenlenen Eğitim Sayısı	Eğitim Verilen Kişi Sayısı
Kurum Temsilcileri	8	806
Öğrenci	45	25.335
Personel	72	8.539
Vatandaş	15	835

Grafik 10– Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü 2025)

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

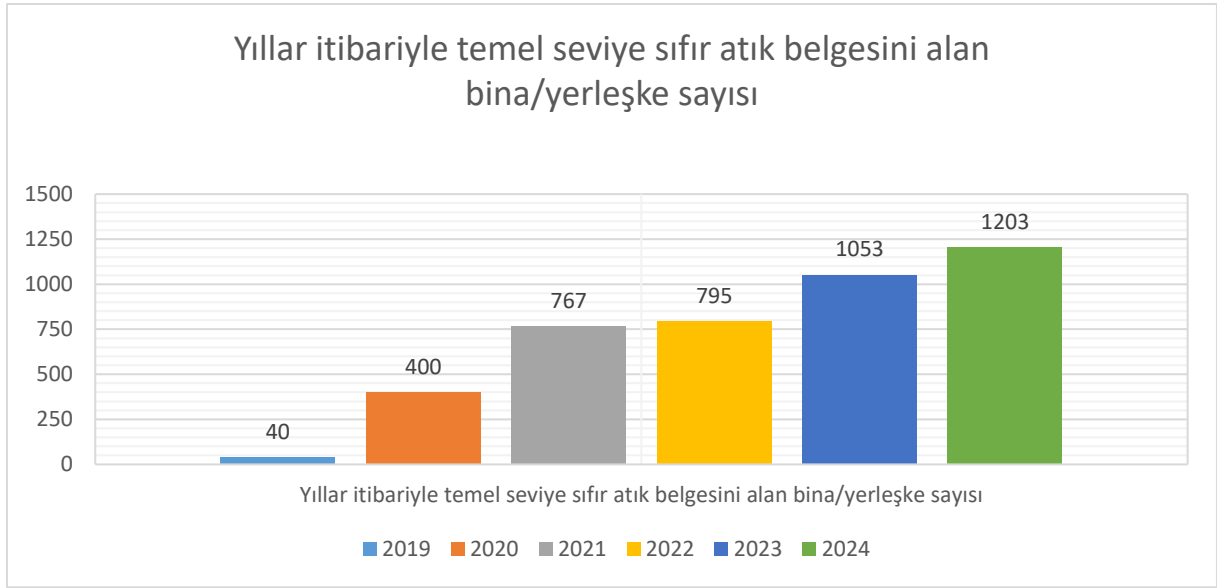
Çizelge 27–2024 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri
(Kaynak, Yıl)

Atık Getirme Merkezi (AGM) /Mobil AGM	Belediye/AVM	Atık Getirme Merkezi Sayısı	AGM Alan Bilgisi(m ²)	Toplanan Atık Grupları
Atık Getirme Merkezi				
Mobil Atık Getirme Merkezi	Besni Belediyesi			
Mobil Atık Getirme Merkezi	Kahta Belediyesi			
Mobil Atık Getirme Merkezi	Adıyaman Park AVM			

C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı

Çizelge 28– 2024 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

Kurum Türü	Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı
300 Ve Üzeri Konuta Sahip Siteler	0
Akaryakıt istasyonları ve Dinlenme Tesisleri	74
Alışveriş Merkezi	1
Belediye	4
ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisleri	6
ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisleri	32
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	1
Diğer	95
Eğitim Kurumu ve Yurtlar	530
Havalimanı	1
İl Özel İdaresi	0
İş merkezi ve Ticari Plaza	0
Kafeterya ve Restoranlar	1
Kamu Kurum ve Kuruluşu	117
Kargo şirketleri	13
Konaklama İşletmeleri	17
Laboratuvarlar, hukuk büroları, dernek, kooperatif, çevre danışmanlık firmaları ve meslek kuruluşları, tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar	0
Liman	0
Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamında ambalajlı ürün satışı yapan yerler	1
Organize Sanayi Bölgesi	3
Sağlık Kuruluşu	113
Serbest Bölge, Sanayi Siteleri	1
Tren ve Otobüs Terminali	1
Zincir Marketler	185
Toplam Sayı	1.203

Grafik 11– Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

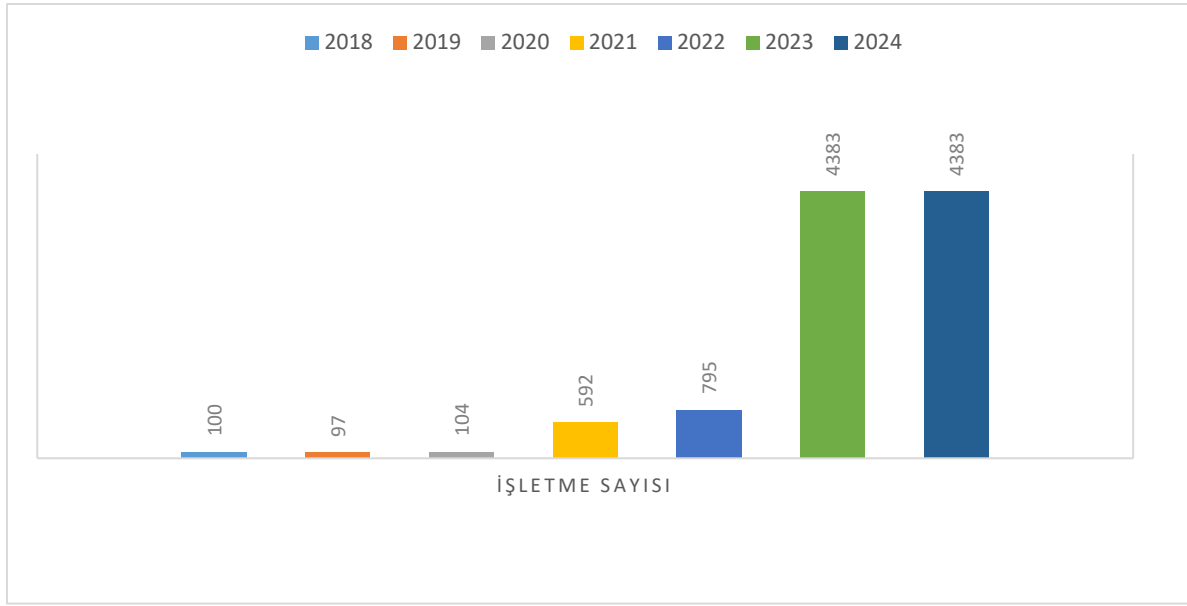
C.4. Ambalaj Atıkları

Çizelge 29–2022 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları (Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

Ambalaj Cinsi	Beyan Edilen Ambalaj Atığı Miktarı (kg)
Kağıt ve karton ambalaj	388.024
Plastik ambalaj	120.225
Ahşap ambalaj	258.860
Metalik ambalaj	312.090
Karışık ambalaj	152.156
Cam ambalaj	573

Çizelge 30- Kayıtlı ekonomik işletme sayısı (Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	4336
Ambalaj Üreticisi Sayısı	5
Tedarikçi Sayısı	42

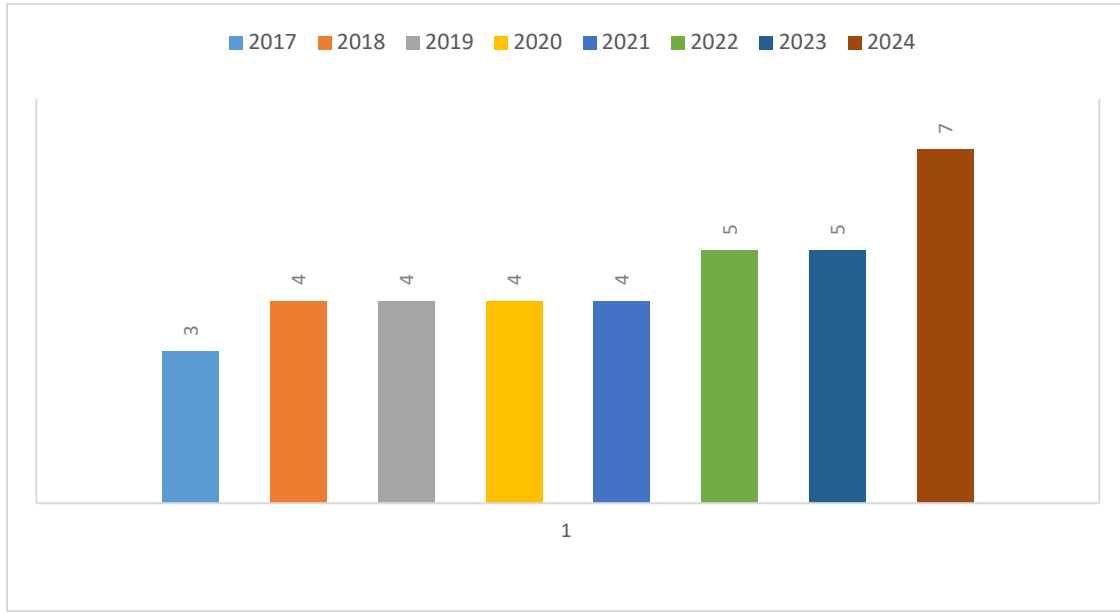
Grafik 12– Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı

Çizelge 31- 2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisleri (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
3	-	-	3

Çizelge 32 - 2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

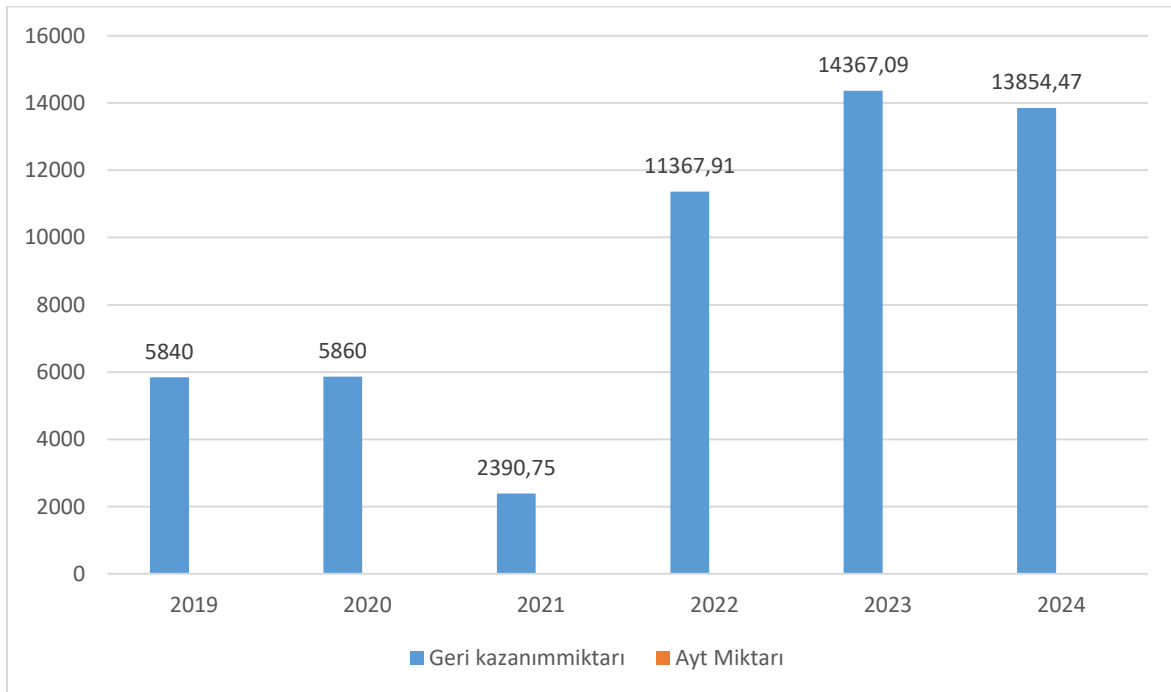
Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisleri (GKT) Sayısı Toplam*	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt- Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
7	5	5	-	-	1	1	2

Grafik 13– Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

C.5. Tehlikeli Atıklar

İlimizde Tehlikeli Atık İşleme Tesisi bulunmamaktadır. İlimizdeki tehlikeli atıklar lisanslı firmalar tarafından toplatılmaktadır.

Grafik 14 – 2022 yılı Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*

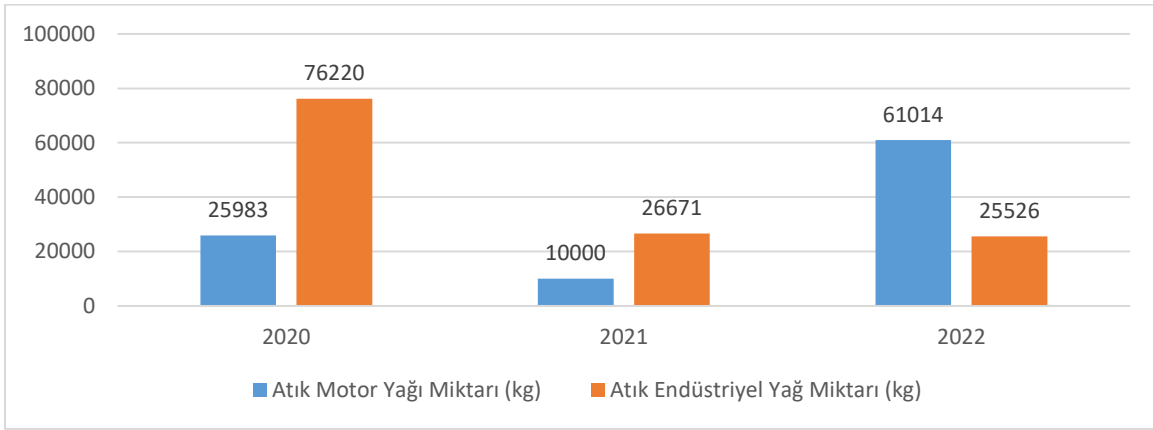
Çizelge 33 - 2024 yılında atık işleme yöntemine göre atık miktarları*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (kg)
Geri Kazanım (R)	2.271.981
Bertaraf (D)	749461

İlimizde Tehlikeli Atık İşleme Tesisi bulunmamaktadır.

C.6. Atık Yağlar

“Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği” çerçevesinde ilde gerçekleştirilen atık yağlar toplatılarak sızdırmaz depolarda biriktirilip lisanslı firmalar tarafından teslim alınıp bu konuda yetkilendirilmiş tesislere gönderilmektedir.

Grafik 15– Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ toplama miktarları &
(Atık Yönetim Uygulaması,2025)

& Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok hariç olarak değerlendirilmektedir.

Atık motor yağı kodları : 13 02 04*, 13 02 05*, 13 02 06*, 13 02 07*, 13 02 08*
Atık endüstriyel yağ kodları : 12 01 06*, 12 01 07*, 12 01 10*, 12 01 12*, 13 01 01*,
13 01 04*, 13 01 05*, 13 01 09*, 13 01 10*, 13 01 11*,
13 01 12*, 13 01 13*, 13 03 01*, 13 03 06*, 13 03 07*,
13 03 08*, 13 03 09*, 13 03 10*, 13 05 06*, 19 02 07*

Çizelge 34– 2022 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

Geri kazanım&& (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (kg)	Stok (kg)
86.540	-		1.204
-	-	-	-

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

Çizelge 35– Adıyaman ilinde yıllar itibariyle toplanan atık akü ve pil miktarı (kg)*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
107.900	132.954	346.181	552.400	351.721	842852	359.656	269.387

***Atık kodları:**

160601 Kurşunlu piller ve akümülatörler

160602 Nikel kadmiyum piller

160603 Cıva içeren piller

160604 Alkali piller (16 06 03 hariç)

160605 Diğer piller ve akümülatörler

160606 Piller ve akümülatörlerden ayrı toplanmış elektrolitler

200133 16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03'un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler

200134 20 01 33 dışındaki pil ve akümülatörler

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

İlimizde Atık Yağ Toplama Tesisi bulunmaktadır. Bu konuda lisans almış firma da bulunmamaktadır. Bitkisel Atık Yağı bulunan firmalar kaplarda biriktirerek başka illerden lisans almış firmalar tarafından toplatılıp başka illerdeki tesislere götürülmektedir.

Çizelge 36– 2022 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler
(Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis Sayısı	Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg) ²		Lisans Alan Geri Kazanım Tesis Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
-	9.188	50	-

¹ Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri dahil

² Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok hariç olarak değerlendirilmektedir.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

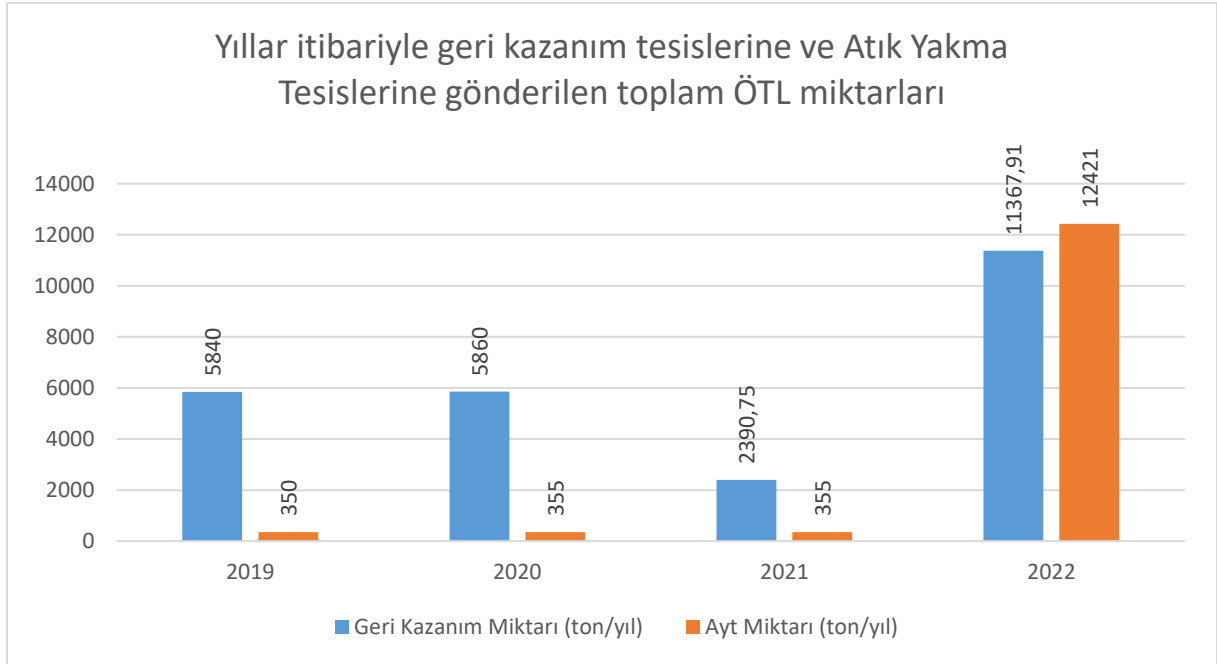
İlimizde 1 adet ÖTL işleme tesisi bulunmaktadır. İldeki ÖTL kendi imkanları ya da hurdacılar vasıtasıyla toplatılıp bu tesiste bertaraf edilmektedir.

Çizelge 37–2022 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
		1	13.854,470 kg		

Çizelge 38– Yıllar itibariyle geri kazanım tesislerine ve Atık Yakma Tesislerine gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Geri Kazanım Miktarı	5.840	5.860	2.390,75	11.367,910	14.238,090	13.854,470
AYT Miktarı	350	355	355	12421	12617	9829

Grafik 16– Yıllar itibariyle geri kazanım tesislerine ve Atık Yakma Tesislerine gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

İlimizde elektronik eşya toplayan tesis bulunmamaktadır. Bu konuda da herhangi bir çalışma yapan firma ve kurum/kuruluş bulunmamaktadır.

Çizelge 39–2024 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Belediyeler Tarafından Oluşturulan AEEE'nin Toplandığı Getirme Merkezleri ¹ Sayısı	AEEE'lerin Toplandığı Aktarma Merkezleri Sayısı	Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriken AEEE Miktarı (ton)	AEEE İşleme Tesis Sayısı	İşlenen AEEE Miktarı (ton)
-	-	7,812	-	-

İlimizde AEEE toplanan ve işlenen tesis bulunmamaktadır.

C.11. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik kapsamında ilimizde 1 adet tesis bulunmaktadır. Bu konuda ildeki tüm ÖTA toplatıp gerekli iş ve işlemleri sağlamaktadır.

Çizelge 40- 2023 yılı teslim alınan ÖTA sayısı
(Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2023)

ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesis Sayısı	Teslim Alınan ÖTA Sayısı	İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
		1	13	15600

C.12. Tehlikesiz Atıklar

Adıyaman ilimizde tehlikesiz atıkların bertaraf edildiği tesis bulunmamaktadır, Ancak Tehlikesiz Atık Toplama Tesisleri bulunmaktadır. Toplanan Tehlikesiz Atıklar başka illerdeki tesislere götürülmektedir.

Çizelge 41- 2022 Yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili veriler
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (Kg)
Geri Kazanım (R)	2.080.343
Bertaraf (D)	5.864

İlimizde Tehlikesiz Atıkların toplanılıp bertaraf edildiği tesis bulunmamaktadır.

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır.

İlimizde Demir Çelik İşleme Tesisi bulunmamaktadır. Küçük çaplı demircilik faaliyetleri yapan işyerleri mevcuttur.

Çizelge 42–2024 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
-	-	-	-

İlimizde Demir ve Çelik üretici, cüruf ve bertaraf tesisi bulunmamaktadır.

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlde kömürle çalışan termik santral bulunmamaktadır.

Çizelge 43–2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf (ton/yıl)
-	-	-	-

C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları

İlimizde Adıyaman Belediyesine ait ve Adıyaman OSB sanayine ait ve bir de Gölbaşı İlçe Belediyesine ait Atıksu Arıtma Tesisleri bulunmaktadır. SB Arıtma Çamuru Çimento Fabrikalarına gönderilmekte ve burada yakılmakta, Evsel Atık Su Arıtma tesisi çamurları ise depolanmaktadır.

C.13. Tıbbi Atıklar

İlde “Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmelik” kapsamında yapılan çalışmalar olarak toplanan tıbbi atıklar 2022 yılı itibariyle faaliyete geçen Tıbbi Atık Bertaraf Tesisin’de bertarafı yapılmaktadır.

Çizelge 44– 2024 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atık Taşıma araç sayısı		Toplanan tıbbi atık miktarı	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesis Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu	kg	Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
ADİYAMAN	X		2	X	375489		X		İnte-AKT İş Ortaklığı	Adıyaman
Besni	X			X	37835		X		İnte-AKT İş Ortaklığı	Adıyaman
Kahta	X			X	68287		X		İnte-AKT İş Ortaklığı	Adıyaman
Çelikhan	X			X	8636		X		İnte-AKT İş Ortaklığı	Adıyaman
Tut	X			X	7423		X		İnte-AKT İş Ortaklığı	Adıyaman
Gölbaşı	X			X	26157		X		İnte-AKT İş Ortaklığı	Adıyaman
Samsat	X			X	2199		X		İnte-AKT İş Ortaklığı	Adıyaman
Gerger	X			X	5944		X		İnte-AKT İş Ortaklığı	Adıyaman
Sincik	X			X	5901		X		İnte-AKT İş Ortaklığı	Adıyaman

Çizelge 45- Yıllara göre tıbbi atık miktarı
(Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	355,689	427,639	436,628	462714	445,943	842814	1056833	753920

C.14. Maden Atıkları

Çizelge 46– 2024 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

İşlenen Cevherin Adı	Toplam Tesis Sayısı	Zenginleştirme Atığı Miktarı (ton/yıl)	Kategori A Tesis Sayısı	Kategori B Tesis Sayısı
Bakır	1	456.522	1	
Mangan	1	500,00		
Mangan	1	600,00		

Grafik 17 – 2024 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

	Maden Atık Depolama Tesisleri (Atık Barajı, Yığın Liçi, Asit Üreten Pasa Depolama Alanı) Sayısı	İnert Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı	Kapatılmış ve Rehabilit Edilmiş Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı (Atık Barajı, Yığın Liçi (Özütlemesi), Pasa Depolama Alanı)	Terkedilmiş Maden Atık Depolama Sahaları Sayısı (Atık Barajı, Pasa Depolama Alanı)
2024	1			

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde atık/atık yönetimi ile ilgili il bazında Geri Kazanım ve Geri Dönüşüm tesislerinde toplatılarak bertaraf ve dönüşümü bu tesislerde sağlanmaktadır.

Çizelge 47– 2024 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı
(Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

Katı Atık Bertaraf Tesisi Sayısı (Belediye)	-
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	4
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	1
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	7
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	-
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	1

Kaynaklar

Atık Yönetim Uygulaması
(Ambalaj Bilgi Sistemi)

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

Çizelge 48– 2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	2
Üst Seviye	1
TOPLAM	3

Çizelge 49– 2024 yılında BEKRA bildirimleri sorgulanan kuruluş sayıları
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	2
Üst Seviye	1
Kapsam Dışı	13
TOPLAM	16

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde 2024 yılında BEKRA olarak herhangi bir olay meydana gelmemiştir. Bu konudaki çalışmalar için gerekli önlemlerin alınması ve herhangi bir BEKRA meydana gelmemesi için İş Güvenliği Uzmanlığı konusunda uzmanlık belgesi almış kişiler tarafından gerekli önlemlerin alınması yapılmaktadır.

Kaynaklar

BEKRA Bildirim Sistemi ve E-Denetim Uygulaması

D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI

D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)

97/9196 Sayılı Türk Ürünlerinin İhracatının Artırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Karar ile Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde yayınlanan Ulusal PGD Strateji Belgesi uyarınca, Bakanlığımızın sorumlu olduğu ürün grupları hazır beton, yapı malzemeleri ve katı yakıtlardır. Bu ürün gruplarından katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm veriler üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir.

D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İl Müdürlüğümüz ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin herhangi bir bilgi alınamamıştır. 2023 yılında ilimizde meydana gelen 7,7 ve 7,6 şiddetindeki depremlerden dolayı belediye binası da yıkılmış olup konu hakkında tarafımıza bilgi verilmemiştir.

E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

E.1. Flora

Tarım ve Orman İl Müdürlüğünden herhangi bir bilgi alınamamıştır.

E.2. Fauna

Tarım ve Orman İl Müdürlüğünden herhangi bir bilgi alınamamıştır.

E.3. Ormanlar, Milli Parklar ve Tabiat Parkları

E.3.1. Ormanlar

Geniş Yapraklı Ormanlar	781,3 ha
Karışık Ormanlar	164,96 ha
İğne Yapraklı Ormanlar	1667,02 ha
Ormanlık alan mevcuttur	

E.3.2. Milli Parklar

Adıyaman orman alanının Adıyaman yüzölçümüne oranı %25 tir. Nemrut Dağı Milli Parkı; Adıyaman ili Kahta ilçesi sınırları içerisinde olup 1988 yılında milli park olarak ilan edilmiştir. 13.850 ha büyüklüğündedir.

E.3.3. Tabiat Parkları

İlimiz Gölbaşı ilçesinde bulunan Gölbaşı Gölleri doğal sit alanıdır. 2,079.79 ha.'lık alana sahiptir. 12.05.2008 tarihinde tescil edilmiştir.

E.4. Çayır ve Mera

690 ha Mera Alanları bulunmaktadır.

E.5. Sulak Alanlar

İlimizde Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği kapsamında Gölbaşı İlçesinde Gölbaşı, Azaplı ve İnekli gölleri mevcuttur. Sürekli Sulanan Alanlar: 64307,6 ha'dır

E.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

E.6.1. Tabiat Anıtları

İl sınırları içerisinde Doğanlı Çınarı bulunmaktadır.

E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

Gölbaşı Gölleri Tabiat Parkı 2008 yılında tabiat parkı olarak ilan edilmiştir. 2080 ha büyüklüğündedir. Doğanlı Çınarı Tabiat Anıtı bulunmaktadır Adıyaman ili Çelikhan İlçesi, Doğanlı Köyü, Meydan tepe Mevkii'nde bulunan tahmini 550 yaşında olduğu sanılan çınar Adıyaman-Çelikhan karayolu üzerinde olup, Adıyaman'a 40 km. uzaklıktadır.

E.6.3. Anıt Ağaçlar

İl sınırları içerisinde Doğanlı Çınarı bulunmaktadır.

E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri

Gölbaşı Gölleri Tabiat Parkı 2008 yılında tabiat parkı olarak ilan edilmiştir. 2080 ha büyüklüğündedir. Doğanlı Çınarı Tabiat Anıtı bulunmaktadır Adıyaman ili Çelikhan İlçesi, Doğanlı Köyü, Meydan tepe Mevkii'nde bulunan tahmini 550 yaşında olduğu sanılan çınar Adıyaman-Çelikhan karayolu üzerinde olup, Adıyaman'a 40 km. uzaklıktadır.

E.6.5. Doğal Sit Alanları

İlimiz Gölbaşı ilçesinde bulunan Gölbaşı Gölleri doğal sit alanıdır. 2,079.79 ha.'lık alana sahiptir. 12.05.2008 tarihinde tescil edilmiştir.

E.7. Sonuç ve Değerlendirme

Doğal sit alanları, Özel Çevre Koruma Alanları vb. alanlarda yetkili kurumlarımız tarafından gerekli denetimler yapılmakta ve bu alanların korunması için gerekli olan tüm önlemler alınmaktadır.

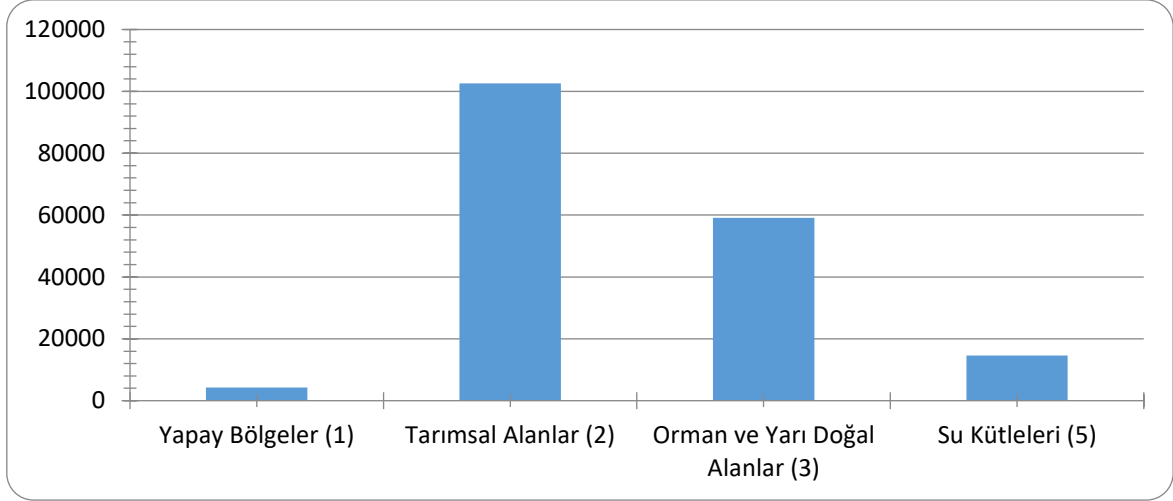
Kaynaklar

<http://www.tarimorman.gov.tr>

F. ARAZİ KULLANIMI

F.1. Arazi Kullanım Verileri

İlimizdeki arazi envanteri yapılmış ve grafiğe sınıflandırılarak oransal olarak belirtilmiştir.

Grafik 18– Adıyaman ilinde 2024 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması (<https://corinecbs.tarimormman.gov.tr>, yıl)

Çizelge 50– Arazi kullanım sınıflandırması

(https://corinecbs.tarimorman.gov.tr, 2025)

	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	1990		2000		2006		2012		2023	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	4.474,32	0,61	5.256,51	0,72	5.429,89	0,74	6.476,34	0,88	7789,67	1,06
2) Tarımsal Alanlar	381.841,03	51,95	357.501,43	48,63	365.117,23	49,67	366.607,81	49,87	365.925,62	49,78
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	332.642,78	45,25	325.748,38	44,32	312.474,77	42,51	309.914,07	42,16	309.312,41	42,08
4) Sulak Alanlar	1.517,59	0,20	1.291,57	0,18	1.134,27	0,15	1.134,27	0,15	1.134,27	0,15
5) Su Yapıları	14.595,20	1,99	45.273,01	6,16	50.914,75	6,93	50.938,43	6,93	50.908,96	6,93
TOPLAM										

F.2. Mekânsal Planlama

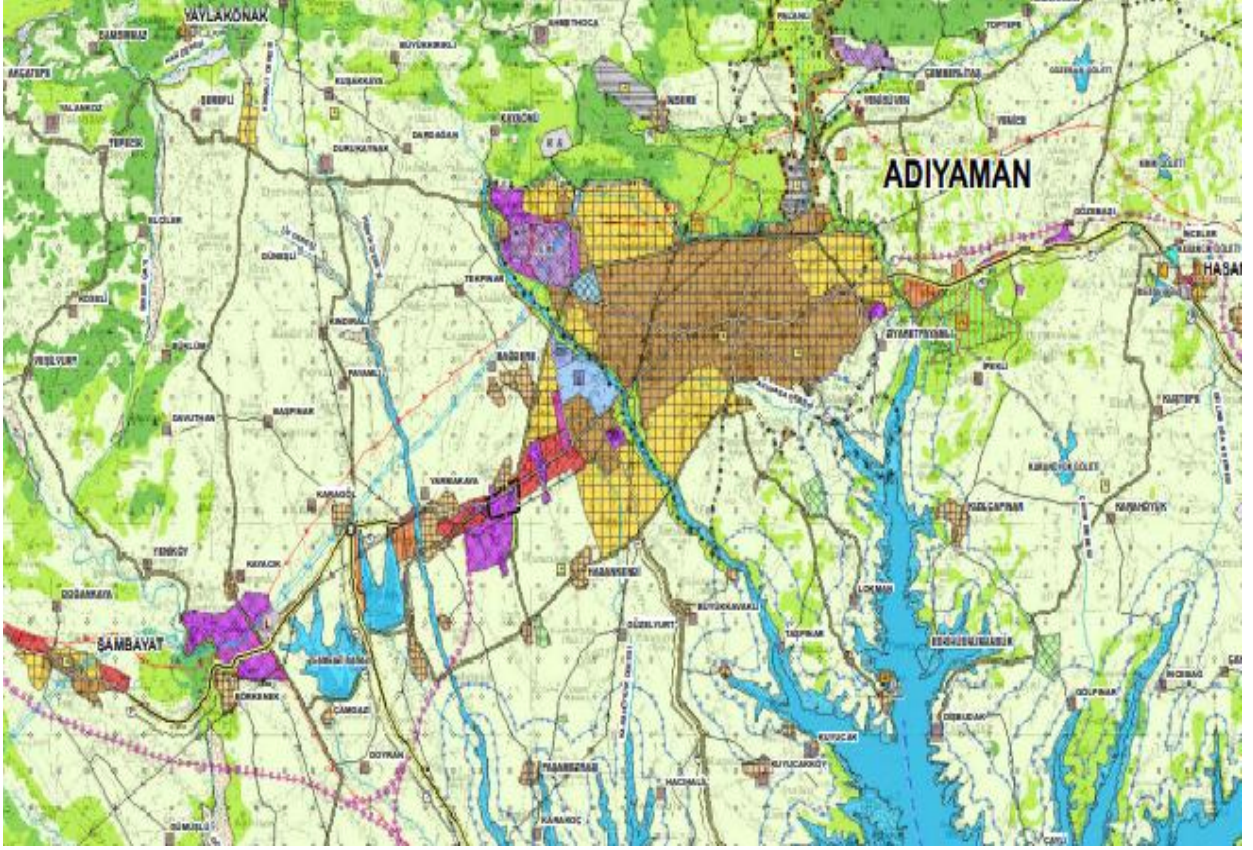
F.2.1. Çevre Düzeni Planı

Bu planın amacı, “1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Yapımı Danışmanlık Hizmet Alımı İşine Ait Teknik Şartname” doğrultusunda, 2040 yılı hedef alınarak, Adıyaman Şanlıurfa-Diyarbakır Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı’nın, öncelikle Planlama Bölgesi’ndeki illeri kapsayan Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) olmak üzere, bölge ya da illeri kapsayan diğer üst ölçekli strateji planlarındaki kararlar çerçevesinde ve coğrafi bilgi sistemleri (CBS) veri tabanı ile ilişkilendirilerek, hazırlanmasıdır.

PLANIN HEDEFLERİ

Bölgede, “koruma-kullanma dengesini” sağlayacak genel arazi kullanım kararlarının üretilmesi. ♣ Bölgedeki gelişme potansiyelleri ile çevresel ve yerel dinamikler çerçevesinde yerleşmeler arasında kademelenmenin sağlanması. ♣ Tarım-hayvancılık, sanayi ve hizmetler sektörleri ile bu sektörlerle bağlı alt faaliyet kollarındaki gelişmelerin değerlendirmesi, yönlendirmesi ve sektörlerde uzmanlaşacak alt merkezlerin oluşturulması. ♣ Alt ölçekli planlara temel oluşturulması.

Adıyaman, batıda Kahramanmaraş, güneyde Gaziantep, güneydoğuda Şanlıurfa, doğuda Diyarbakır ve kuzeyde Malatya illeri ile komşudur. Ekonomik ve sosyal açıdan ağırlıklı olarak Gaziantep ili ile etkileşim içindedir. Şanlıurfa’da, Adıyaman’ı etkileyen bir diğer önemli ildir. Adıyaman, Fırat Nehri boyunca yer alan verimli tarım toprakları büyük oranda Atatürk Barajı altında kalmış bir ildir. İlin genel arazi yapısının dalgalı ve su kaynaklarına göre yüksek olması, cazibeli sulamanın yapılamaması da Adıyaman için önemli bir dezavantaj oluşturmuştur. Terfili sulamanın gerekmesi, ilin sulama konusunda istediği oranda yatırım alamamasına neden olmuştur. Dolayısıyla, Adıyaman, GAP’ın iki önemli amacı olan “tarım ve sulama”dan beklenen düzeyde faydalanamamıştır. Buna ilaveten, Atatürk Barajı ile birlikte, Şanlıurfa ve Diyarbakır ile olan karayolu ulaşımının kesilmiş; turizm sektöründe en önemli potansiyeli olan Nemrut’un yarattığı turistik konaklama pazarına Malatya ilinin de ağırlıklı olarak girmiş ve GAP’ın cazibe merkezlerinden biri olan Gaziantep gibi, bölgesel bir merkezin etkisi altında kalmış olması, Adıyaman’ın GAP ile başlayan süreç içinde beklenen gelişme düzeyini yakalayamamasına neden olmuştur. Özetle, daha çok kendi olanakları ile gelişim göstermiş olan Adıyaman, Planlama Bölgesi’ndeki iller arasında görece dezavantajlı bir konumda bulunmaktadır.

Harita 3— Adiyaman ilinin Çevre Düzeni Planı
(www.cbs.gov.tr,2024)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Adiyaman ilimiz daha çok kendi olanakları ile gelişim göstermiş, Planlama Bölgesi'ndeki iller arasında görece dezavantajlı bir konumda bulunmaktadır.

Kaynaklar

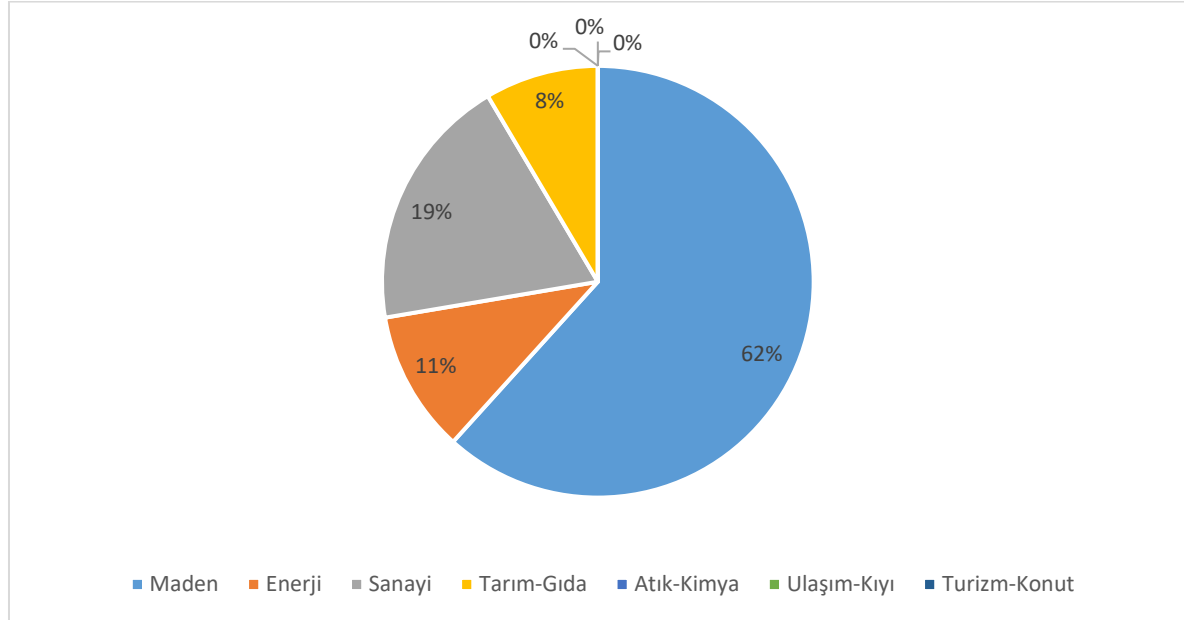
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (www.csb.gov.tr)
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

G.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

Çizelge 51– Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı (e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı	Turizm- Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	29	5	9	4	-	-	-	47
ÇED Gereklidir	-	-	-	-	-	-	-	-
ÇED Olumlu Kararı	-	1	-	-	-	-	-	1
ÇED Olumsuz Kararı	-	-	-	-	-	-	-	-
İptal/İade	1	-	-	-	-	-	-	1

Grafik 19– 2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı (e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Çizelge 52– Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2015-2024 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, verinin alındığı 12/2024)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı	Turizm- Konut	TOPLAM
65	399	297	334	34	28	60	1217

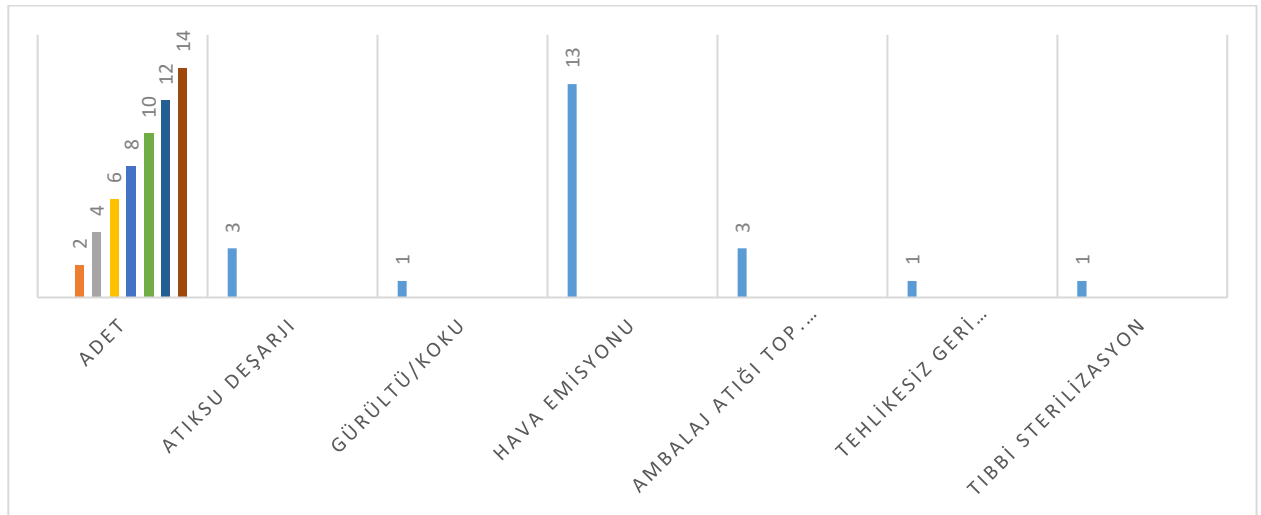
Çizelge 53– 2014-2024 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 2024)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı	Turizm- Konut	TOPLAM
10	2	4	1	-	-	-	22

G.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge 54– 2024 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları
(e-İzin Yazılımı, 2024)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	1	9	10
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	2	16	18
Çevre İzni Muafiyet Sayısı	0	28	28
TOPLAM			56

Grafik 20– 2024 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı
(e-izin yazılımı, 2025)

G.3. Sonuç ve Değerlendirme

ÇED süreçleri ve Çevre İzin ve Lisans Belgeleri ile ilgili oluşturduğumuz Çizelge ve Grafikler alan bazında anlatılmaktadır. Görüldüğü gibi Hava Emisyonu ve Sıvı Atık alanında daha çok işletmeleri kapsamaktadır.

Kaynaklar

Adıyaman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
e-ÇED Yazılımı
e-İzin Yazılımı

H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

H.1. Çevre Denetimleri

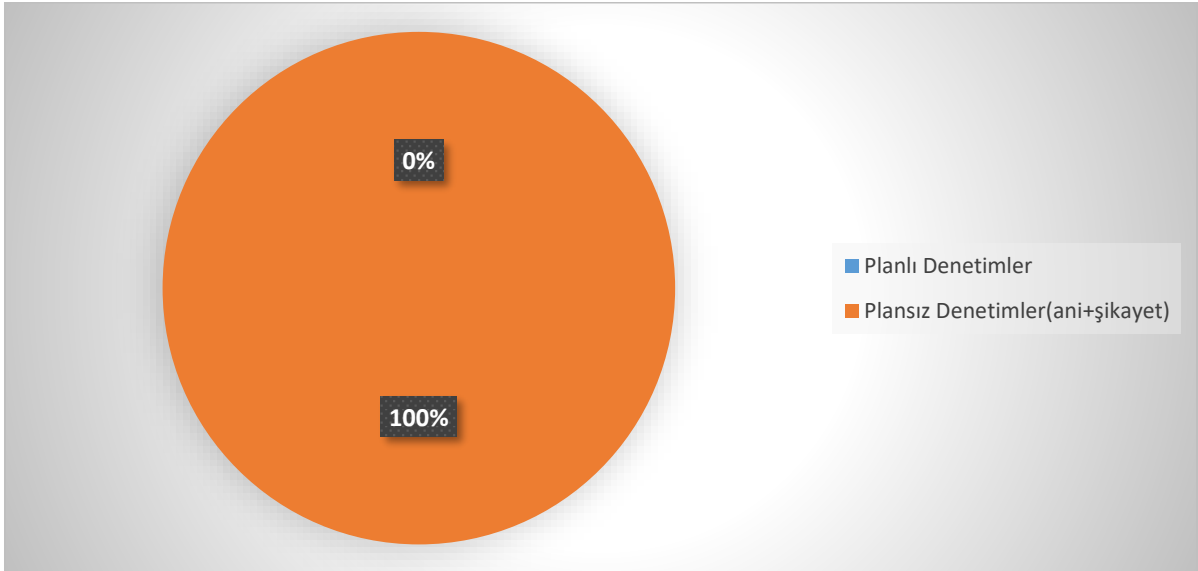
Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİDİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİDİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge 55- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı
(e-denetim yazılımı, 2025)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	0
Plansız (ani+şikâyet) denetimler	397
Genel toplam	397

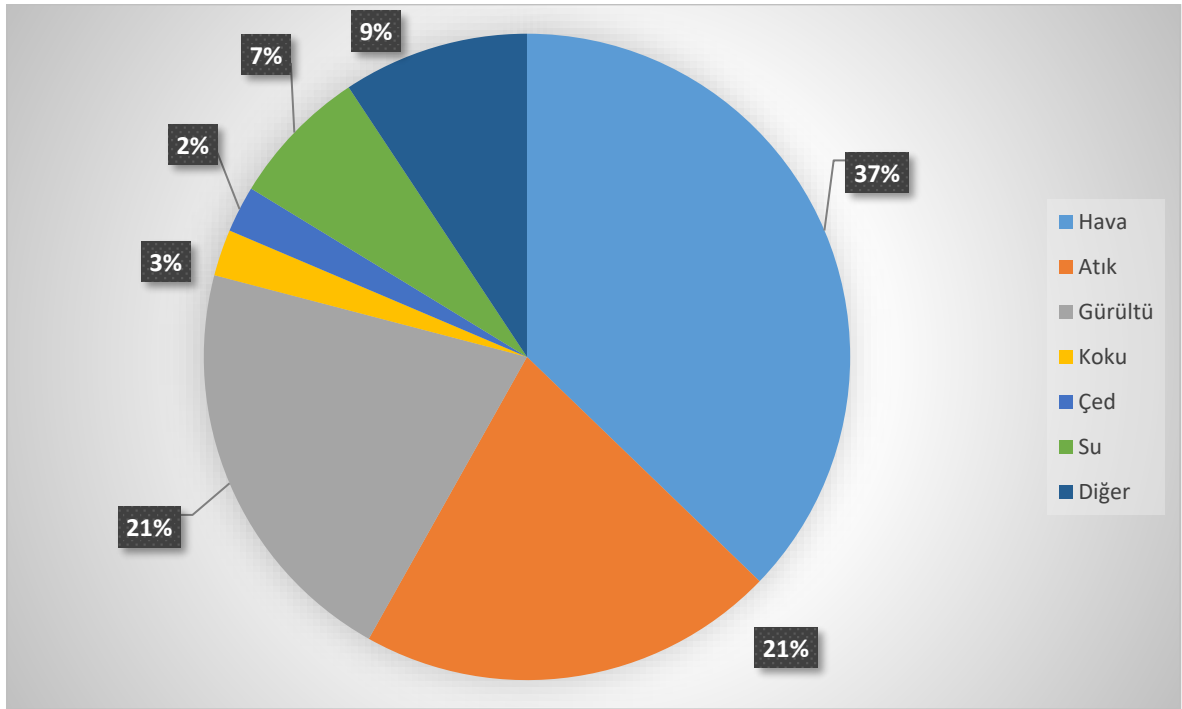
Grafik 21- ÇŞİDİM tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

H.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge 56– 2024 yılında ÇŞİDİM ‘e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	16	3	0	9	0	9	1	38
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	16	3	0	9	0	9	1	38
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	%100	%100		%100				%100

Grafik 22– 2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı

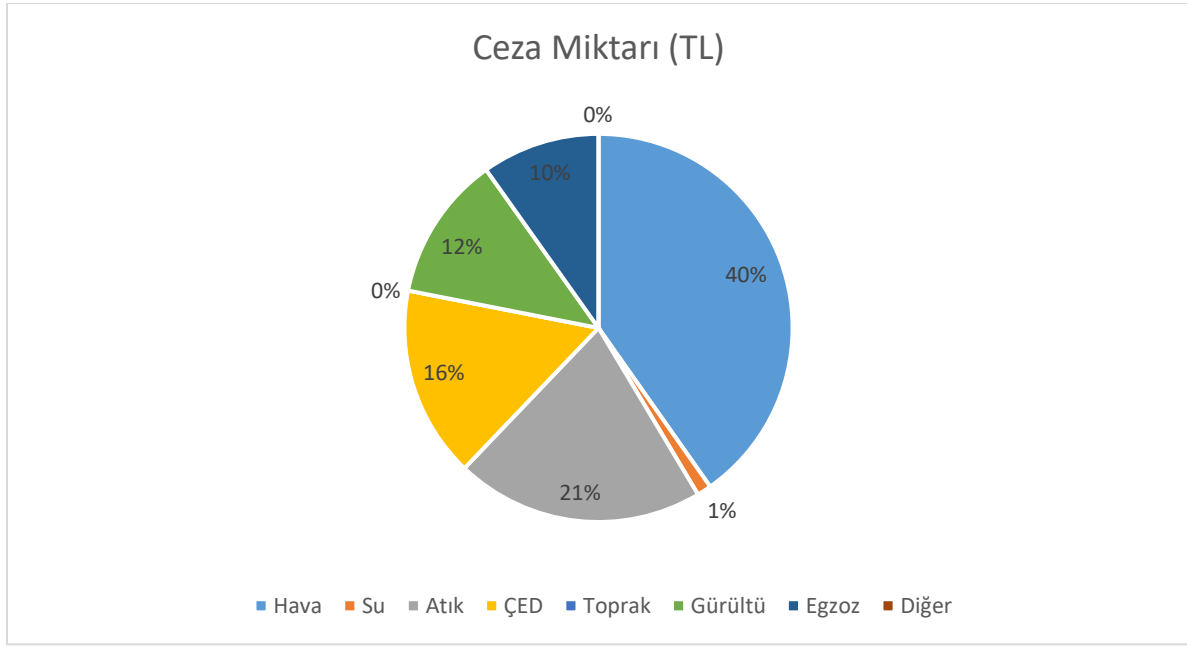
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

H.3. İdari Yaptırımlar

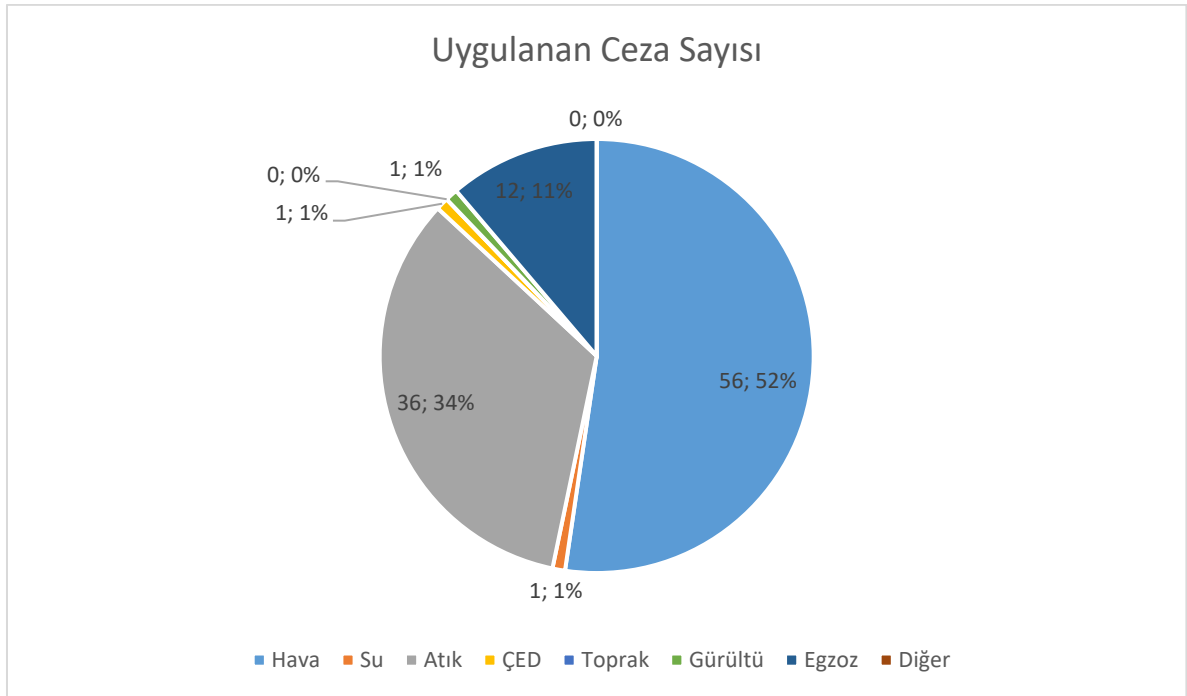
Çizelge 57–2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı

(e-denetim yazılımı, 2025)

	Hava	Su	Atık	ÇED	Toprak	Gürültü	Egzoz	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	488.274,68	14.430	251.382	193.522	0	146576	119.316	0	1.071.734,68
Uygulanan Ceza Sayısı	56	1	36	1	0	1	12	0	107

Grafik 23– 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı (e-denetim yazılımı, 2025)

Grafik 24– 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı (e-denetim yazılımı, 2025)

H.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İlimizde 2024 yılında herhangi bir işletmeye kapatma cezası verilmemiştir.

H.5. Sonuç ve Değerlendirme

Denetimler sonucunda ilimizdeki tesis ve işletmeler daha dikkatli ve hassas davranmakta bu konuda çalışmalarını titizlikle yapmaya çalışmaktadırlar.

Kaynaklar

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
e-Denetim Yazılımı

I. KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI

Avrupa Kirletici Salım ve Taşıma Kaydının kurulmasına ilişkin 18/1/2006 tarihli ve (AT) 166/2006 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmış olan Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yönetmeliği 4 Aralık 2021 tarihli ve 31679 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

KSTK; belirli endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan kirleticilerin hava, su, toprak gibi alıcı ortamlara bırakılmasına ve arıtma, işleme vb. faaliyetler için atıksu aracılığıyla taşınmasına ve tehlikeli/tehlikesiz atıkların taşınmasına ilişkin bilgileri içeren ve düzenli aralıklarla tesisler tarafından gerçekleştirilecek raporlamaya dayanan envanterin uluslararası tanımıdır.

Yönetmelik, Ek-1 Faaliyetlerin Listesi'nde 9 Sektör altında sınıflandırılmış 65 endüstriyel faaliyet için kademeli olarak yürürlüğe girmekte ve 91 kirleticinin raporlanmasını kapsamaktadır. Yönetmeliğin yayımı tarihinde enerji ve metal sektörü; bir yıl sonra maden ve kimya sektörü; iki yıl sonra atık ve atıksu yönetimi ile kağıt ve ahşap sektörü, üç yıl sonra yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler ve diğer faaliyetler başlığı altında yer alan endüstriyel faaliyetleri gerçekleştiren tesisler KSTK Sistemine dahil olarak yıllık raporlamalarını kademeli olarak gerçekleştirmektedir.

Çizelge 58–Adıyaman İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı

Tesisin Ana Faaliyetinin Dahil Olduğu Sektör	KSTK Tesis Sayısı
Enerji sektörü	
Metal üretimi ve işlenmesi	
Mineral/Maden sanayisi	3
Kimya sanayisi	
Atık ve atıksu yönetimi	
Kağıt ve ahşap üretimi ve işlenmesi	
Yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği	
Gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler	
Diğer faaliyetler	
TOPLAM	3

İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

2024 yılı içerisinde 10 okulda 500 öğrenciye, 5 kurumda 180 kurum temsilcilerine, 54 tane eğitim 1172 Kurum Personellerine ve 1 tane eğitim de toplam 35 tane vatandaşlara yönelik Sıfır Atık projesi hakkında eğitim verilmiş olup, Ayrıca 5 Haziran Çevre Haftası kapsamında 2000 adet iç mekan kutusu 700 adet şapka ve 6 adet bisiklet (yarışma düzenlenerek öğrencilere dağıtılmış) kamu kurumlarına ve okullara dağıtımı yapılmıştır.

Kaynaklar

Adıyaman Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü